بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي فضل على جميع الالسنة لسان العرب كما فضل
الكتاب المنزل على سائر الكتب والصلوة على النبي الامي العربي
وعلى اله الاشرف العرب بعد النبي باب

وقت اوقات حين احيان اجل آجال اوان آونة

ابان آباين دهر دهور ادهر حقب احقاب

حقبه حقب نهبه منون عصر اعصار عصور

زمن ازمان ازمنه زمان صرف صروف ريب ريوب

ريب المنون ... قرن قرون سنه سنون حول

احوال ... عام اعوام العام عاما اول القابل

فراسخ ميل اميال بريد غلوه غلوات دليل هادي خريت

فراتين ... مسافات شقه مرحله مراحل ابن السبيل

سابله سوابل رفقه رفاق قافله قوافل عير اعيار سياره

سيارات لطيمه لطيم ثقل اثقال باب

ماء مياه امواه ثمد ثماد وشل اوشال غدق غمره غمر غمار

ضحضاح ضحاضح جبابه جباب جرعه جرع صبابه صباب نشافه

فرات عذب شبم زلال نمير ازرق زرق معين ملح اجاج

كرع قراح جم جمة ... [illegible]

دلفه

لج موج امواج تيار دُردُور دُرد تيقوم زبد از باد طوفان

خيزاب گرداب گنگ دريا

جزيره جزاير صدف اصداف ذره دُرر لؤلؤ لؤلؤة لؤلؤ لالي

خشكي ميان دريا غلاف مرواريد يكدانه مرواريد مرواريد

فصل سمكه سمك سماك حوت حيتان نون نينان نِسُّن

ماهي ماهي فروش ماهي بزرگ دام ماهي

كنعد كناعد بنية بنيات زجر شبوط جري جراري جريث

خارماهي ماهي كول ماهي شيم جباغ مارماهي

بياحة بياح ربيثا حسا سم حساس حساسات حرشف ضفدع

ماهي خرد ماهي ريزه ماهي خشك پشيز ماهي جغز

ضفادع علجوم دعموص دعاميص سرطان وادي اودية خليج

جغزنه كفليزك خرچنگ رود شاخ از رود

خلجان نهر انهار فوهة النهر فم النهر ذنابة ساقية سواقي

جوي سرجوي پايان جوي جوي خرد

قاصية قواصي جدول جداول سري اسرية نؤي نؤي ترعة ترع

جوي گرداگرد خيمه راه گذر آب سوي [illegible]

دلفه

گذر آب سوي بالا

تلعة تلاع مسيل مسايل ابطح اباطح بطحا بطاح بطيحة

تيزاب راه سيل رود فراخ

بطايح بثق بثوق سكر سيل سيول دفعة دفع نز حمة

تيزاب نهاب چشمه گرم

عين عيون ينبوع ينابيع منهل مناهل ورد مورد موارد

چشمه ابگاه

ركية ركايا بير آبار جرير البير قليب قلب ركس جب جباب

چاه نابرآورده جاه گرداگرد چاه چاه كهنه

طوية طوايا قعر قعور غيابة شفير بكرة بكرات دلو دلا

چاه برآورده تگ چاه لب چاه چرخ چاه دول

سجل سجال ذنوب غرب غروب رشا ارشية داليه

دول پرآب دول بزرگ رسن چاه دولاب

دوالي دولاب دواليب عصمور عصامير اقود رواقيد

كوزه دولاب [illegible]

قنات قني حوض حياض بركه جابية جوابي مترات متاري

[illegible] ريز حوض حوض بزرگ حوض دولاب

مصنعه مصانع جِيَة جيات طحلب طحالب غثاء جفاء جفال

حوضی که ابهای باران جمع شود ح م ح جغز واره ح خاشاک بر سر آب الکه بر کنار افتد م

مُسنّات مُسنّيات عرم شطّ شطوط ساحل سواحل

بند بر کنار جوی ح م لب جوی ح لب دریا ح

شاطی شواطی عدوه جرف اجراف فرضه جسر

لب رود ح م یار ح کذرکاه پل ح پل خرد

جسور قنطره قناطر فضل نبت نبات عشب

ح پل بزرک ح کیاه ح کیاه تر

اعشاب زرع زروع حرث حروث مزرعه مزارع

ح کشت ح م ح ح کشت زار ح

عصف عصف حبه حب حبوب بذر بذور بزر

برک کشت ح یکدانه ح تخم غله ح ح تخم تره

بزور سنبله سنابل حنطه حناط فوم قمح بر شعیر

ح خوشه کندم ح کندم کندم فروش کندم ح م جو

قصیل سلت ارزن دخن ذره جاورس شاماخ

جو تر ح جو برهنه ح ارزن م کاورس ح کاورس بیرنج

فول باقلی باقلاء حمص عدس ارز مج لوبیا جلبان

باقله م ح نخود مرجمک برنج ماش فیکر ملک انجبک

ملک قتب شهدانج کمون کزبره جلجلان سمسم بزر قطونا

ح کنب کتب دانه زیره کشنیز کشنیز خشک کنجد تخم اسبغول

بزرکتان عصفر قرطم ضغث اضغاث تبن کعبره کعابر

بزرک معصفر تخم معصفر اغوش ح کاه کعبره

زوان بیدر بیادر کدس اکداس عرمه عرم صبره

سیاه دانه کندم خرمن کاه ح خرمن ناکوفته ح خرمن کوفته ح جاوش

صبر طابع خاتم روشم مبطخه مباطخ فالیز فوالیز فلاز

ح مهر م م ح پالیز ح م ح پالیزبان

ترکیب مجذار فزاعه یهوج لعین بطیخه بطیخ بطاطیخ

پشته پالیز هراس م م م م خربزه ح ح ح

بطرقه بطارق جافوف جاثرث حدجه حدج شریده

هندوانه ح م سردرازنجه م ح بعلوی خربزه

قشر قشور قثاء قثاء ضغبوس تنده قنذ قرعه قرع

پوست خربزه ح خیار ح م خیار بادرنک ح کدو

بادنجان

دباءه دبا يقطين باذنجانه بصله بصل بصل جريث

کدو یا کدوی دراز بادنجان پیاز

عنصل ثومه ثوم ثوم عتيف فجل جزر شلجم شرجم لفت

سیر ترب کزر شلغم

تنبيط كرنب سلق متقطنه قطن قطان حب القطن

کلم چغندر پنبه زار پنبه پنبه فروش پنبه دانه

جوزق جوزق جوازق جوزقي غنازه غنازات بيلم

غوزه غوزه فروش غوزه شکافته غوزه نارسیده

فصل بستان باتين جنه جنات جنان روضه

بستان گلزار

دوص روضات رياض روضه انف ورده ورد حوجمه

گلزار تازه گل گل سرخ

حوجم وتيوه وتير وعاط وعاطه ورس نوره نور

گل سپید گل زرد گل درخت

زهره زهر ازهار كم اكمام اقحوان اقاحي نرجس

شکوفه غلاف شکوفه بابونه نرگس

بهجه شقائق النعمان ريحان رياحين ضيمران خيري خطمي

لاله کوهی سپرغم بستان افروز گل خیری

آس شمامه كالنج فصل مبقله مباقل بقار بقول

برگ مورد دستنبویه برده عروس تره زار تره

بقال حمق خلة باقة باقات جزره جرز كراث كرفس

تره فروش کیاه ترش کیاه دسته تره گندنا کرفس

راس بصيلا جرجير نعنع نعانع سذاب فيجن طرخون

پیاز کوهی تره تیزک پودینه سداب

خس حندقوق حوك اسفناخ شبث رازيانه هندبا

بادروج سامت کاسنی

يعضيد بقلة الحمقاء خلبة حبة الخضراء صاب مرار عذاهه

کاسنی تلخ خرفه بوی سبزدانه اشترباى

عذام كم كماه خردل حرمل حب الرشاد حرف سعتر

سپندان دانه سپندان اوشن

تت رطبه فصفصه خروع بزر الخشخاش فصل

سبست خشک سبست تر کیاه بیدانجیر تخم کوکنار

كلاء خلا حشيش مرعى مراعي مرج مروج ايكة ايك غيل

كياه تر م كياه خشك چراكاه ح مرغزار ح بيشه م

اغيال اجمة اجم آجام غابة غاب غيضة غياض علقمة

درخت زهره

علقم علاقم حنظلة حنظل حناظل شيح لبلاب ريباس

زهره درمنه ريواج

حلفا بردي عشقة قصبة يراعة يراع سوس خراط قوف

بوريان

كولان مسد شوكة شوك قتادة قتاد حاجة حاج عوسجة عوسج

شواره ليف خار خار مغيلان خار سفيد

حسكة حسك عرفجة عرفج صفصاف نبعة نبع عفار مرخ

خار زرد بيد سفيد جوب كمان بيد سرخ بيد دشتي

غرب رمث جدل اجدال جدول جزم جزوم ادحي

تنه درخت

حطب احطاب حطاب جزل طرنا غضا جزمة حزم

هيزم هيزم فروش هيزم سطبر بند هيزم

طن اطنان اباله بال ضيعة ضياع

پشته وارده هيزم جايي كفت

عقار باغ كرده كرد حزات حرثة اكار اكرة دبرة دبار

باغ وسراي وزمين پاره زمين

جروب اجوبة تخذم مخادم قراح اقرحة فدان فدادين

زمين خالص جفت كاو

هادي راكس طاين منارة مكرب مكارب مقوم مقاوم

كاو اندروني كاو بيروني دسته شيار

سنة نير مهرم ملس مجرز مجرف مرز مرور منحنوز

جوب شيار آهن شيار

جرجر نورج رفش رفوش مذري مذرى منقل مناقل

بيل چوبين سه انكشت زنبيل خاك

مسحات مساحي منجل مناجل محصد مشذب محشة محلب

بيل آهنين داس داس داس وزبر كيابر

عجلة عجلات دوارة نخاس قب قبوب مسماكان زازة

كردون چرخ كردون چنبر كردون تير كردون

مدهن عباء فصل حديقة حدائق شجرة شجر
روغن دان گلیم کردون بوستان بادیوار ح درخت ح

اشجار شجراء خشبة خشب خُشُب عود اعواد خشاب
ح درختستان جوب ح م ح ح جوب فروش

جنا الكل قطف قطوف عرق عروق اعراق ساق غصن
بار درخت م م ح بیخ درخت ح ح پایه درخت شاخ درخت

اغصان غصون قضيب قضبان خوط فرع فروع شعبة
ح ح شاخ باریک ح م شاخ ح م

شعب فنن افنان قنو جذم صنو صنوان ثمرة ثمر ثمار
ح م ح م بن درخت شاخی که از بیخ درخت جهد میوه ح

اثمار ثمرات ثمار فاكهة فواكه ورقة ورق اوراق لحا
ح ح میوه فروش میوه تر ح برگ درخت ح ح پوست درخت

غرس اغراس دلبة دلب مدلبة خلاف صفصاف ودي
نهال ح جنار ح جنارستان بید م م

مخلفة دوحة دوح دومة دوم عرعر خمط اثل سدر
بیدستان درخت نارون ح درخت مقل ح درخت سرو درخت اراک کنار

زيتون هشيمة هشيم ميس زعرور فرصاد توت مشمش
ح درخت خشک ح الوجه ح توت ح زرد آلو

ادرک نبق خوخ فرسک اجاص تين رمان سفرجل
شفتالو میوه سدر شفتالو شفتالوی آلو سیاه انجیر انار آبی

اترنج نارنج نخلة نخل نخيل خوص جذع النخلة عرجون
ترنج ح درخت خرما ح برگ خرما تنه درخت خرما جوب خوشه خرما

عراجين رطبة رطب تمرة تمر فسيلة فسيل كباسة سعف
ح خرماء تازه ح خرماء خشک نهال خرما ح خوشه خرما برگ خرما

سعوف لينة لين حشفة حشف دقل فستق لوز فندق جوز
ح خرماء نیک ح خرماء بد ح م بسته بادام ح گردکان

جلوز عناب غبيرا تفاحة تفاح كمثرا مغلق كرم كروم كرام
چلغوزه سنجد جیلانی سنجد سیب ح امرود کشته امرود بزرگ ح رز بان

ناطور ناظر نواظر زبيب حصرم بسر عنب اعناب باكورة
م ح م مویز غوره غوره خرما انگور ح نوباوه

عنقود عناقيد معلوق شمراخ شماريخ تفروق عجم نواة نوى
خوشه انگور ح خوشه اویخته شاخ خوشه خرما ح جوب خوشه انگور دانه انگور دانه خرما ح

نقير نقيل قطمير مرز طايبي ملاحي ياقوت وهطي دعامه

ستون باغ انگور سياه انگور سرخ انگور سپيد انگور طايفي دانه خرما پوست دانه خرما دانه خرما

دعايم قايمه قوايم وبيله ونايل حايط حيطان خص خصوص

ج خانه ازني ج ديوار باغ ج ديوار باغ ج پايه رز ج

رياج عريشه شريجه شرايج عاله

ج باران گريز ج در باغ چفته رز ديوار خاري

بقعه بقاع مكان امكنه اماكن موضع مواضع كوره كور بلده

پاره زمين ج جاي ج ج م ج شهر ج م

بلد بلاد بلدان مدينه مداين مدن مصر امصار قريه قرى

ج ج ج شهر بزرگ ج ج م ج ده ج

ام القرى ربض ارباض سواد رستاق رساتيق رزداق

مكه گرداگرد شهر ج م روستا ج م

رزادق حصن حصون صيصه صياصي قلعه قلاع معقل

ج پناه ج م ج ج ج م دژ

معاقل وزر اوزار حوز حما ثغر ثغور ناحيه نواحي جانب جوانب

ج م ج م م سرحد ج يكسوي شهر ج م ج

جنبه جنبات وجه وجوه وجهه جهه جهات قطر اقطار رجا

م ج ج م ج م ج م ج م

ارجاء عرض اعراض شنا شناير حرف طرف اطراف حافه

ج م ج م م كناره م ج م

حافات كنف اكناف ذرى اذرى وسط اوساط سور اسوار

ج پوشش ج گرداگرد سراي ج ميانه ج ديوار شهر ج

سيران برج ابراج بروج درب دروب خندق خنادق ظاهر البلد

ج ج ج دروازه ج كنده ج بيرون شهر

خارج البلد باطن البلد داخل البلد دراب قصبه قصبات سوق

م اندرون شهر م دربازبان ميان شهر ج بازار

اسواق موسم مواسم محله محلات محال حمامه حمامه حمامات

ج بازار حاجيان ج ج ج گرمابه ج

حمامي مستحم اتون حانوت حوانيت حانه حانات ماخور خان

گرمابه وان خانه اندرونی گلخن دوكان ج دوكان مي فروش ج خرابات كاروان سراي

خانات محاكه مصطبه مصاطب منتزق مصلى جبانه مسجد مساجد

ج دوكان جولاهه جاي غريبان ج نمازگاه م نمازگاه مرده مزكت ج

جامع جوامع محراب محاریب قبله مقصوره منبر منابر قندیل

مسجد آدینه ج ... جای امام

قنادیل کعبه سادن سدنه صومعه صوامع دیر مناره

خدمتکار کعبه ... صومعه ترسایان

رمیذنه مدرسه مدارس کتاب مکتب مکاتب مارستان کنیسه

جای موذن ... دبیرستان ... بیمارخانه کنیسه

کنایس صلوة صلوات بیعه بیع دار الضرب دیوان دواوین

کنشت جهودان ج کلیسای ترسایان سرای درم زن

مجلس مجالس محفل محافل مجمع مجامع ماتم سکه سکک زقاق

نشستگاه ج انجمن مردان ج م ج انجمن زنان کوی ج کوچه

ازقه میدان میادین مبطان میاطین مشوار معراض مرقب

ج م ج ... شور نخاس خانه جای دیدبان داور سجق بر

مراقب عین دیدبان سجن سجون سجان دهق قید قیود

ج دیدبان م زندان ج زندانبان شکنجه بندپای ج

غل اغلال مقطره جذع مقبره مقابر قبر قبور جدث اجداث

بند کردن ج کنده دار گورستان ج گور ج م ج

جدف اجداف ضریح حفره حفر حفیر لحد لحود تابوت توابیت

گور بی لحد سوراخ گور

تخت تخوت نعش جنازه جنائز رمس کفن اکفان جحره جحر

جنازه ... خاک گور ... سوراخ گور

افحوص افاحیص وکنه وکن عش اعشاش ادحی اداحی

آشیانه ... آشیانه بر دیوار آشیانه مرغ در بوشش آشیانه اشترمرغ

وکره اوکار عرین وجار کناس کنس قریة النمل قری حظیره

آشیانه مرغ بر درخت جایگاه شیر جایگاه گرگ جایگاه آهو سوراخ مور جایگاه گوسفند

حظایر زرب زروب نصبه زرایب زبل سرجین سرقین سماد

شبگاه گوسفند ... سرگین نجس ... سرگین خاک آبد

نجو عذره غایط دمنه دمن مزبله مزابل مربد مرابد

پلیدی آدم نجس ... سرگین دان ... جایگاه اشتر

عطن اعطان معطن معاطن مطموره مطامیر منهره مناهر جاره

جایگاه اشتر نزد آب ... جاه غله ... خاکدان ... سراپچه

عرصه عرصات عراص عامر غامر بلقع بلاقع خربه طلل اطلال

جای آبادان جای ویران ... نشان سرای که ویران شده باشد

رسم رسوم خطه خطط بنا ابنیه بنّا طیّان رهص رهّاص

جای باز کرفته بر عمارت ... بنا ... کل کر ... اجر ... اجر کر

اسّ اساس اسس قاعده قواعد عرق عروق ساف

بنیاد

جدار جدر جدران آزج آزاج دار دیار دور داری

دیوار ... خرپشته ... سرای ... مقیم سرای

مغنی مغانی موطن مواطن وطن اوطان ربع ربوع

خانه

رباع مسکن مساکن بیت بیوت مربع مصیف مشتا قصر

خانه بهاری ... خانه تابستان ... خانه زمستان ... کوشک

قصور جوسق صرح صروح سدّه سدد دکّه دکک دکان

کوشک بلند ... پیش درگاه ... دکانچه بر در

دکاکین سفل الدار علو الدار اسفل اعلی رکن ارکان

زیر سرای ... زبر سرای ... زیر ... زبر ... کنج خانه

ساباط سقیفه سقف ظلّه روشن جنبذه جنابذ طارمه

پوشش در میان دو دیوار ... پوشش بر در سرای ... روزن ... پنجره ... گنبد ... خانه چوبین

قبّه قباب شرفه شرف بنا ابنیه ساحه ساحات عقوه

کنگره ... پیرامن سرای ... میان سرای

رحبه وصید رواق اروقه صفّه صفف بهو صحن صحون

پیش آستانه در ... چهار طاق پیش کشاده ... دهلیز ... میانه سرای

سرداب سرادیب سرب اسراب نفق انفاق قرموص

زیر خانه ... خانه زیر زمین ... انکه دو در داره ... خانه هیمه

قرامیص صدر البیت کسر البیت مقدم البیت رصف

پیشگاه خانه ... یکسوی خانه ... پایگاه خانه ... خشت جمع کرده

ساجه جثیر دارقین زاویه زوایا قیطون قیاطین

چوب کرد اکرد ... آتش دانه ... دارافزین ... بیغوله ... مهمان خانه

طرز مخدع افریز رف رفوف مخبا مخابی مطبخ مطابخ

خانه دراز ... کنجینه ... طاق ... پنهان خانه

محطب محاطب مخبز مخابز انبار انابیر انباری اصطبل

هیزم خانه ... خانه که درو نان پزند ... انبار بان ... ستور خانه

متبنه خلا مذهب مذاهب مخرج کنیف کنف مستراح کریاس

کاه دان ... آب خانه ... آبخانه بر بام

بالوعه بلوعه دهلیز دهالیز سقف سقوف سمک جائز جوائز

تن شوی ... آسمان خانه ... تیر خانه

سهم جذع جذوع عارض عوارض ساریه سواری اسطوانه

تیر خرد ... ستون

اساطین اسطوانات عماد عمد سطح سطوح حجرة حجر حجرات

بام

غرفة غرف علیة علالی کوة کوی مرقات مراقی رتبة

حجره بر بام ... روزن ... نردبان غایه ... پایه نردبان

رتب درجة درج سلم سلالیم مثعب مثاعب میزاب میازیب

نردبان چوبین ... ناودان

باب ابواب بواب خوخة مصراع مصاریع رتاج صنبحة صنابح

در ... دربان ... دریچه ... نیمه در ... در بزرگ ... تخته در

عضادة عضادات اسکفة عتبة قرصنة الباب جازور ه

بازوی در ... آستانه زیرین ... آستانه زبرین ... پاشنه در

رجل الباب ضبة ضبات دسار دسر سلسلة سلاسل حلقة

میخ آهنین در ... میخ آهنین ... زنجیر

حلق

حلق عتاج مغلاق مغالیق اقلید اقالید مقلاد مقالید

در آهنین ... کلیدان ... کلید

سن اسنان قفل اقفال قفال فراشة فراش مفتاح

دندان کلید ... قفل گر ... پره قفل ... کلید قفل

مفاتیح ماذن ما —— اثاث البیت

چوب پس در ... قماش خانه

فرش ماعون رحی ارحیه ارحام رحی مراحی نقار خرتی

بچه بعاریت دهند ... آسیا ... جای آسیا ... آسیا زن ... سوراخ آسیا

قطب لهوة لهی جاحلة جواحل طاحونة طواحین رائد مجشة

میخ آسیا ... خورش آسیا ... چرخ آسیا ... دستاس بزرگ ... چوب دستاس ... دستاس بلغور

مراس مقبض مقابض هاون منحاز مارد مارن مدقة

هاون چوبین ... دسته او ... دسته او

منخل غربال غرابیل کربال کرابیل هلهال هلاهل اطار

غربیل ... طبله ... سنجه ... جنبر

اطر اطار منسف مناسف منخل مناخل تنور تنانیر مسعر

جنبرک ... باد گندم ... تنور اشور

ساعر محراث محارث محور محاور مرقاق شوبق

شوبج شيبه مسعفه ميف مرقم نقيبي غطا اغطيه غشاوه

غشا كرامه قدر قدور سخام برمه برم برام معوس طنجيره

طنجير طناجير مخبصه مخابص طجن طياجن مثلات مقالي

مرجل مراجل مرجلي شكيمه شكيم شكايم اثفيه اثافي منصب

مناصب سفود سنافيد وطيس وطس كانون كوانين نار نيران

شواظ لهب مارج ضرام شرره شرر شراره شرار دخان دواخين ادخنه

حمموم حمره جمر جمار مله رماد شهاب شهب قبس مقبس مقابس شعله

شعال جذوه جذى اجحه قداح مقدحه زند زناد زنده سقط

حراق جعال اسطام مغرفه مغارف ملعقه ملاعق

داوق مصفات مبزل مبازل غضاره غضاير قصعه

قصاع صحنه صحاف سكرجه سكرجات فنجه ثقوه جفنه

جفان علبه محلب محالب وطب وطاب نحى نخاره فخار بستوقه

باطيه برنيه براني ساطور معلاق معاليق مايده موايد

خوان خون اخونه سفره سفر سبذه منديل الغمر مناديل

مدقاق مداقيق مملحه تمالح طبق اطباق مهدي

قانون مکّنه قدح اقداح قعب قعاب مشربه مشارب صاحره

سینی ... برویِ طبق افکنند قدح خرد شراب دان ساغره

کوز کیزان برّاده بلبله بلابل جرّه جرار حنتم حب حباب

کوزه اوین کوزه باجوده سبوی سبوی سبز خم

خابیه خوابی دن دنان خزف خزاف زجاجه زجاج

کوچک آب خم سفال سفالگر آبگینه

زجاج قاروره قواریر تغسره قمقمه قمقم قماقم مخجه لطست

آبگینه گر شیشه شیشه بگیر آفتابه آفتابه که بدو آب گرم کنند

طساس دیست دیاست مشعله مشاعل مسعط لگن لقن

دارودان شستخوان

آلتان مرکن مراکن مخضب مخرضه محارض غسول ابریق

لگن خضاب دان اشنان دان آب بدو دست بشویند کوزه باگوشه

اباریق کوب اکواب اجانه اجاجین فنجان مسوطه سطل

کوزه بی گوشه بنگان بنگان خرد بنگان بزرگ

سطول مناره مائله مسرجه مسارج مشکاة مصباح مصابیح

چراغ پایه چراغ دان چراغ افروخته

سراج سرج فتیله فتایل نبراس ذباله ذبال شعیله شعایل

چراغ فتیله افروخته

دبّه دباب مدخنه مشمعه مشامع مجمر مجامر جعبوب جعابیب

کوزه روغن شمعدان عودسوز سه فتیله

قفل اقفال صندوق صنادیق تخته صوان اصونه مشجب

تخته جامه سه پایه که برو جامه افکنند ای سندلی

مشاجب مهد مهود قماط قمط معوز معاوز هودج هوادج

گهواره دست بند کودک گهواره کجاوه

حدج احداج خدوج مخنه کله کلل خیمه خیام خیم خیام

پشه خانه خیمه دوز

عمود اعمده طنب اطناب وتد اوتاد خباء اخبیه طراف شقه

ستون خیمه رسن خیمه میخ خیمه خیمه پشمین خیمه ادیمین پاره خیمه

شقاق فسطاط سرادق سرادقات خرقاهه سریر سرر

ابر چادر سراپرده خرگاه تخت بر یو کردن چادر

اریکه ارایک کرسی کراسی وعاء اوعیه ظرف ظروف

تخت آراسته باردان

انا انب اوانی عراره غرایر جوالق جوالیق کون خرج

خنور ح ح ـ ـ ح ح جوال خرد خرجینه

عدل اعدال علم مکتل مکاتل قند قنف دوخله

تنگ ح م زنبیل ح کالدان ح م

قوصره جله جراب اجربه جرب سلف سلوف مزود

تنگ شکر تنگ دزما غرجق انبان ح انبان بزرگ غرجق ح توشه دان

مزاود مکنسه مکانس مخرفه مسرفه محسه مقمه حداه مغول

ح جاروب ح م م م م بدرود م

معاول فاس فوس خرث ید الفاس مسله مسال مقص

ح تبر ح سوراخ تبر دسته تبر جوالدوز ح ناخن بد

بلک
مقاص منتاش منماص مکحله مکاحل مرود میل

ح خارچین زبنی باک کن موی چین سرمه دان ح میل ـ

ملمول مجراف مسبال خلال مشط امشاط مروحه مراوح

م میل جراحت م دندان باک کن شانه ح بادبی زن ح

مرات مرائی سجنجل صیقل صیاقل دبعه درج سفط

آینه ح آینه جینی آینه زدای ح آینه دان صندقچه سله

اسناط جوءنه جوءن حقه حقاق حقاق خراد عاج

ح طبله عطار ح ـ ح حقه کر م استخوان پیل

ساج ساء سم ملمع ساب ـــــــ الله اله

ابنوس ابنوس سیاه ابنوس سیاه وسپید خدای م

اله رب سلام بریه برایا خلیقه خلایق وراء بشر انام

ح پروردگار ح عیب افزیده ح م ح م م م م

عالم عالمون عوالم ملک ملایکه جبرئیل روح القدس

ـ فرشت ح ح فرشته وحی ح م

عزرائیل ملک الموت میکائیل اسرافیل رضوان مالک زبنیه

فرشته مرگ م فرشته روزی فرشته صور خازن بهشت خازن دوزخ فرشته عذاب

زبانیه نبی انبیا نبیون نبوه آدم حوی انسان ناس اناس

ح پیغامبر ح ح پیغامبری ـ ـ ادمی م م م

انبی انس اناسی مر مرو مرءه امرءه نساء نسوه نسوه

م م ح مرد ح زن م زنان ح

نسوان رجل رجال قوم اقوام عرب عرب عرب اعرابی

ح مرد ح مردمان ح [illegible] ح ح بدوی

اعجمي عجم حبشي حبش زنجي زنج زنوج هندي هند

رومي روم فارسي فرس ديلمي ديلم تركي ترك

كردي كرد اكراد شمل جماعه ملاء حوزه فريق فرقه فرق

گروه

جيل طايفه طوايف امه امم زمره زمر معشر معاشر

عصابه عصايب عصبه عصب قبيل نفر ذمه بيضه

فئه عزه عزون ثبه ثبات حزب احزاب فوج افواج

ثله ثلل بضع نفر عشيره عشاير قبيله قبايل حي احيا

از سه تا ده · خويشاوندان

عتره اسره آل اهل بطن بطون شعب شعوب جان جني

قبيله بزرگ · بزرگ · پريان · پري

جن جنه ثقلان شيطان شياطين ابليس ابالسه عفريت

آدمي و پري · ديو · متمرد ديوان · ديو با قوت

كابوس غول اغوال غيلان صدي اصداء ذكر ذكور ذكران

آنچه در خواب آيد · جاغوغ · آواز كوه

انثى اناث دابه دواب حيوان موتان حي ميت موت

ماده · جنبنده · باجان · بيجان · زنده · مرده

اموات موتى ميته جيفه جيف اجل آجال حمام حتف

مردار · وقت مرگ

حتوف منيه منايا منون سكرة الموت غمرة الموت واعيه

دشوارى مرگ · بانگ بر مرده

عويل نزع نحيب نا ——— صوره صور

جان كندن · گريستن بر مرده · پيكر

تمثال تماثيل حليه حلي زي هيئه شاره سحنه سحنات

صورت نمانشته · نشان روي · گونه روي

رونق عرض اعراض جسد اجساد جسم اجسام نسمه نسم حوبا

تازگي روي · آب روي · تن

ناس نوس اناس جرم اجرام بدن ابدان شخص شخوص
کالبد تن

اشخاص شبح اشباح جثمان جرثی جثه خیال طیف قد
خیال بالای مرد

قدود قامه قامات نفس انفاس روح ارواح حشاشه
دم جان باقی جان

رمق ارماق دم دماء مره بلغم صفراء سوداء علقه علق
خون زردی خون بسته

مضغه نسغ غضروف عظم عظام وصل اوصال مفصل
پاره گوشت استخوان نرم استخوان بند استخوان

مفاصل مخ نقی لحم لحوم لحام غده غدد صدید قیح مده
مغز استخوان گوشت غدود زرداب ریم خونابه

عصبه عصب عقبه عقب عرق اعراق عروق عضو اعضاء
پی سپید پی زرد رگ اندام

جارحه جوارح شلو اشلاء جلد جلود مسک مسوک بشره ادمه
پوست بیرون پوست مردم اندرون پوست

ادم راس ارؤس رؤس دماغ ادمغه شوات شوی فروه
مغز سر پوست سر

جمجمه جماجم شان شؤون قفا اقفا قذال قذل فود مفرق
قفا سر درز سر پس گردن دو سوی یک سوی سر جایگاه شکافتن موی از سر

مفارق فرق هامه هامات هام یافوخ یوافیخ قحدوه قمه
تارک سر نرمی پیش سر نرمی پس سر میان سر

قحف اقحاف خزازه خزاز شعره شعر شعور فرع فروع
کاسه سر سبوس سر موی موی سر موی انبوه

ذوابه ذوایب غدیره غدایر ضفیره ضفایر صدغ اصداغ
کیسوی مرد کیسوی زن موی تافته زلف

شاهد طره طرر ناصیه نواصی جمه جمم لمه لمم قصاص الشعر
پیچ زلف موی پیشانی موی تا گوش موی تا دوش کناره رستنگاه موی

زغب زکیر سکیر حاسه حواس اذن آذان شحمة الاذن صماخ
موی نرم سوراخ گوش نرمه گوش گوش

صملاخ ذفری ذفاری وجه اوجه وجوه طلعه محیا بشر
ریم گوش بناگوش روی

صفحة الوجه شامه شام خال خیلان جبهه جباه جبین جبینات

جبهات غضن غضون سر اسره وجنه وجنات خد خدود

حاجب حواجب جاج عین اعین عیون محجر محاجر وقب

جفن اجفان جفون شفر اشفار هدب اهداب مقدم العین

مرق مؤق ماق موق مؤخر العین جلاق حمالیق مقله

مقل حدقه حدق احداق ناظر نواظر انسان العین اناسی

لعبة العین بصر ابصار کوکب کواکب قذات قذی دمعه دمع

دموع عبره عبرات مدمع مدامع انف انوف خرطوم خراطیم

عرنین عرانین قصبه قصب قصبات ارنبه ارانب مارن

منخر مناخر وتره خیشوم خیاشیم مخاط شفه شفاه اطار

فم افواه نکهه حنک احناک لحی لحی فک فکوک شدق اشداق

لعاب بزاق بساق بصاق ریق رضاب فلج سن اسنان ضرس

اضراس ثغر ثغور ناجذ نواجذ ثنیه ثنایا رباعیه رباعیات

ناب انیاب عارض عوارض ضاحکه ضواحک طاحنه طواحن

رحی ارحی ناجذ نواجذ سنخ لثه لثات لسان السنه مقول

مقاول لهجه عذبه عذبات اسله اسلات عکده عکدات حلق حلوق

حنجره حناجر حلقوم حلاقیم بلعم بلاعم مری غلصمه لهاة
نای گلو ح م ح راه گذر طعام و شراب م سر گلو

لهوات لحی ذقن اذقان ذنه عنفقه لحیه لحی عذار عارضان
ح ح زنخ ح موی لب زیرین ریش دو سوی ریش م

شارب شوارب سبله سبال عثنون عثانین عنق اعناق
سبلت ح م ح گردن ح گردن ح

رقبه رقبات رقاب جید اجیاد نقره اخدع حبل الورید
م ح ح م ح گوشتنا رگ گردن م

ودجان طلیه طلی مقلد منکب مناکب عطف اعطاف عاتق
دو رگ گردن پیش گردن جایگاه گردن بند دوش ح م ح میانه دوش و گردن

عواتق کاهل کواهل غارب غوارب ترقوه تراقی ید ایدی
ح میانه دو شانه م ح چنبر گردن ح دست ح

یمین یمنی شمال یسار یمنه یسره مشامه کتف اکتاف ابط
دست راست م دست چپ م سوی راست سوی چپ م شانه ح بغل

آباط حضان ثنوه عضد اعضاد ضبع اضباع عضله عضل
ح کش بغل ح بازو ح میانه بازو ح گوشت بازو ح

فریصه فرایص مرفق مرافق ساعد سواعد ذراع اذرع
گوشت میانه پهلو ح آرنج ح ارش ح از آرنج تا سر انگشت

باع ابواع معصم معاصم رسغ ارساغ اکحل اکاحل باسلیق
قولاج ح جایگاه دستبند ح رگ زیرین اکحل

کف اکف جمع الکف اجماع راحه راح اصبع اصابع ابهام
کف ح مشت ح کف ح انگشت ح انگشت سترگ

اباهیم سبابه مسبحه دعاء وسطی خنصر بنصر براجم
ح انگشت دومین انگشت میانه انگشت چهارم انگشت کهین بند انگشت ح

سلامی سلامیات انمله انامل بنان ظفر اظفار رفوف
استخوان انگشت ح سر انگشت ح م ح ناخن ح

فوف شبر اشبار فتر افتار ظهر ظهور قرا اقرا صلب اصلاب متن متون
ح بدست ح پشت ح م ح پشتمازه ح

ثبج اثباج نخاع خبط الرقبه فقره فقر فقاره فقار مجمه مجاجم
میانه پشت ح مغز مهره پشت م مهره پشت م ح جایگاه

جنب جنوب شق دف دفوف ضلع اضلاع ضلوع شرسوف
پهلو ح ح م م ح استخوان پهلو ح ح سر استخوان پهلو

شها سین سِفین سَنا سِن طنطنه لمناطن کَنج کشوح خاصِره

استخوان پهلو گوشت پهلو تهیگاه

خواصر خصر خصور قرب اقراب حشی احشا لخر لخور صدر

اندرون تهیگاه سینه

صدور کلکل کلاکل حیزوم حیازیم لبه لبات تریبه ترایب

میان سینه استخوان سینه

ثغره ثغر جانحه جوانح ثدی ثدی ثندوه حلمه حلمات قلب

کو سینه استخوان پهلوی سینه پستان پستان مرد سر پستان

قلوب جنان روع خلد بال ضمیر ضمایر فؤاد افئده حبة القلب

دانه دل

سویداء مهجه مهج بصیره بصایر شغاف وتین نیاط بطن

خون دل پرده دل دل شکم

بطون جوف اجواف قبه تخت حشو عجز اعجاز سره سرر

ناف

عکنه عکن کبد اکباد طحال طحل ربه معده کلیه کلی معا امعا حوایه

شکن شکم جگر سپرز شش جایگاه طعام و شراب گرده روده

فصح یهودی یهود حبر احبار مجوسی مجوس صنم اصنام وثن اوثان

عید ترسایان جهود دانشمند جهودان آتش پرست بت

نصب نصب انصاب فصل جهنم سعیر جحیم حطمه

دوزخ

سقر هاویه درک حمیم غساق غسلین بئس مقامع عذاب زجر

آب گرم دوزخیان زرداب دوزخیان دبوس آتشین عذاب

عقوبه نکال انکال هتله مثلات باب ادات

دست افزار

ادوات آله آلات فرجار دواره مطمر تر میسعه سیاع ملبن

برکار ریسمان بنا ماله کاه گل خشت زن

ملبن لبنه لبن آجره آجر قرمید ترامید نقیر فصل

قالب خشت خشت خام خشت پخته اجر بزرگ ناوه گل

حذا احذیه نعل نعال اشفا اشافی ازمیل ازامیل سیر سیور

نعلین کفش درفش دوال

قدّ شراک شرک شسع شسوع خف خفاف خفاف اسکاف کوث اکواث

دوال نعلین موزه موزه دوز کفشگر

يرناة مكعب مكاعب تشكك مرق امراق اهاب اهب كيمخت صرم

بوست ناپيراسته ... سموزه

صروم صرام دارس يرنبج حوزه حور اديم ادم خميره شميره

جرم كر ... سياه ... سختيان ... بوستيكاه

اشكزه قالب قوالب فصل سقا سقا استبه قربه قرب

استرموزه ... آب كش مشكاب

عزلي عزالي شن وكا اوكيه دكوة ركا مطهره اداوه اداوي داوية

دهن مشك ... مشك كهنه ... خاشاكدان ابدان ... مشكاب

فصل فرا افرو افرا سنجاب فنك قاقم سمور دلق ثعلب ثعالب

بوستين دور ... كرامون ... آب كش ... روباه

قضاعة فصل نساج حايك حفت منسج اهاب منوب شهرق

سكر ابي ... بافنده ... كفتري ... جرخ جولاهه

غدبره منوال سيرشه مراش مسحه نجير وشيعه استيج فلقه سدا

جرخ جولاهه نورد ... ماسوره ...

حابل لحمه مجاجه مجاج غزل غزال ابريسم ابريسمي فيلق شرابه نثايه

... ريسمان ... ابريشم ... پيله

ايلك سرداني [illegible]

اصم اصلع افزع شايب اهدل الغش ضريس اكمه

كر ... سپيد موي ... سياه لب كور مادرزاد

اعمى اعور لسن جهوري سناط كوسج اشط اغر ابير

نابينا كور زبان اور بلند آواز كوسه ... جب ورات

اقطع مقعد وداد ربعه مربوع مبطن منهوم عنل علج

بريده دست دراز بال ميانه بالا ... بزرگ شكم ... درشت خوي

علوج جلف اجلاف فصل فاحم خلس كث حند

رستائي ... سياه موي دوموية ... تافته موي

سبط مفلج الاسنان اجيد حسن قبيح طليق وضي عبوس

... كشاده دندان دراز گردن خوب زشت كشاده روي ... روشن روي

اسمر اسود ابيض اغر اذب اقرن ابلج ابلد ازج سمين

گندم گون سياه سپيد سپيد روي سياه ابرو ... كشاده ابرو ... دراز ابرو

رسان غث غثاث اخفش ازرق افوه مكثار طويل

لاغر ... كبود چشم ... فراخ دهن بسيار گوي دراز

طوال قصير قصار عريض عرض اخل اضخم اشم افطس

... كوتاه ... پهنا ... لاغر ... بلند بيني ... پهن بيني

ألثغ رخيم أبح عيي أحدب أقعس فصل جنين
شکسته زبان نرم آواز گرفته آواز درمانده در سخن کوژ پشت سینه بیرون آمده کودک اندر شکم

أجنة سقط طفل أطفال رضيع رضعاء رضاع محول ولد
ج بچه افگنده کودک خرد ج شیرخواره ج ج یکساله فرزند

أولاد صبي صبيان وليد ولدان صبية صبايا وليدة ولائد
ج کودک نر ج م ج کودک ماده ج م ج

وصيف وصفاء وصيفة وصائف بالغ مراهق أمرد مرد
غلام خرد ج کنیزک خرد ج دوشیزه نزدیک شده بر سیده ج

حدث أحداث شاب شبان فتى فتيان فتية فتاة
جوان ج م ج م ج زن جوان م

فتيات فتوة روق الشباب ريق الشباب ريعان عنفوان
ج جوانی اول جوان م م م

شرخ الشباب كهل كهول شيخ أشياخ شيوخ هرم هرمى
م دو مویه ج پیر ج ج سخت پیر ج

مشيخة مشايخ شيخة شهلة فصل طبع طباع طبيعة طبائع
پیری ج پیرزن سخت پیرزن سرشت مردم ج م ج

غريزة غرائز عقل عقول بصيرة بصائر لب ألباب
م ج خرد ج م ج م ج

نهية نهى ذهن أذهان حجر حجى شمال شمائل خلق أخلاق
م ج م م ج خوی ج م ج

شيمة شيم خليقة خلائق سجية سجايا خيم عادة عادات سيرة خیم صح
م ج م ج م ج ج م ج م

سير طريقة شاكلة وتيرة دأب ديدن شنشنة هجير أهليلى
ج م م م م م م م اندوه دل

غلة غلل غليل ضغن أضغان ضغينة ضغائن دحل دحول گلو گوکل
ج م کینه ج م ج م ج

تبل تبول إحنة إحن وتر أوتار ترة ترات غل غمر
م ج م ج م ج م ج م م

حقد حسد ثار بكر أبكار عاتق عواتق عذراء عذارى
م م دوشیزه ج م ج م ج

عذرة نصف عوان عجوزة عجائز عروس عرائس عرس
دوشیزگی زن میانه سال م پیرزن ج ج ج

اعراس جهاز عروب عروب فروک عقیم عقیم مذکار

زن شوی دشمن زن شوی دوست نازاینده نرزاینده

مینات نزور نزر ارمله ارامل ایم ایامی ثیب ثیبات

ماده زاینده انرک زاینده بسیار زاینده بیوه زن شوی دیده

خریده خرائد خرد خود غانیه غوانی قحبه قحاب سلیطه

زن شرمگین نیکو خوی روسپی دراز زبان

سلایط عجز عجزا زلا سحاقه فصل قریب اقربا اقارب

زن بزرگ خویشاوند

قربی قرابه رحم ارحام حمیم اجنبی اجانب اصل اصول

خویشاوندی خویشاوند نزدیک بیگانه گوهر مردم

منصب مناصب نصاب حسب احساب نسب انساب

عنصر عناصر نجاد محتد ارومه جرثومه اب آبا والد

پدر

والدون ام امهات والده والدات ابوان والدان جد

مادر پدر مادر پدر پدر یا پدر مادر

جدود اجداد جده جدات عم اعمام عمه عمات خال

مادر پدر یا مادر مادر برادر پدر برادر مادر خواهر مادر

اخوال خاله خالات ابن ابنا بنون سبط اسباط نافله

خواهر مادر پسر نبیره

نوافل حافد احفاد حفده حوافد حافده بنت بنات

نبیره دو دختر دختر

ابنه ابن رشده ابن غیه ابن زنیه دعی ادعیا

حلال زاده حرام زاده زنازاده پسرخوانده

ملصق زنیم حمید لتیط اخ اخوه شقیق صنو صنوان

برداشته برادر

اخت اخوات ربیب ربائب ربیبه ربائب راب رابه رواب

خواهر پسر اندر دختر اندر پدر اندر مادر اندر

علة علات اولاد علات اولاد اخیاف اولاد اعیان

برادران پدری برادران مادری برادران پدری و مادری

بعل بعول زوج ازواج حلیل حلائل حلایل زوجه

شوهر

زوجات عرس اعراس قعيدة ظعينة ظعاين ضرة ضراير

بناخ

صهرات ختن اختان صهر اصهار حم حماة صهرة

داماد — خويش زن كه مرد باشد — خويش شوهر كه زن باشد

صهرات سلق كنة حنة فنسل حبيب احبا خليل اخلا

دوست

صديق اصدقا خدن اخدان حب احباب خليط خلطا عدو

دشمن

اعدا اعادي عدى عدات ولي اوليا لدة لدات

يار — همزاد

ترب اتراب توءم مثل امثال شبه اشباه شبيه نظير

همشكم — همتا

نظرا سي شكل اشكال ند انداد كفو اكفا شرو انقيض ضد

همتا — ناهمتا

اضداد سمي كنى حرفا شريك شركا حليف حلفا جليس

همنام — همباز — هم سوگند — همنشين

جلسا نديم ندما ضجيع جار جيران جاره جارات بلدي قروي

هم شراب — هم خوابه — همسايه — شهري — دهي

حر احرار حرة حراير مهيرة مهاير بناة المهاير فضل

ازاد مرد — ازاد زن — زن ازاد نكاح كرده — پسران حراير

استاذ اساتذه اجير اجرا ضميم ... غمر اغمار مغمر دتوت

مزدور — نا ازموده كار — غيرت

قواد لص لصوص صالح طالح ...

دزد — بدكردار — احمق

سلطان سلاطين ملك ملوك امير امرا وزير وزرا ولي اوليا

پادشاه — خداوند

مولي موالي صاحب عميد رئيس ... سيد سادة سادات

قرم قروم حشم شرطي شرط ... عامل عمال عشار مكاس

خدمتكار — امير بازار — باژبان

عون اعوان مكس ضريبة ضرايب جعل ... جعالة رشوة رشا

عوان — باژ — قسمت شهر ...

رعیّه رعایا خراج اخرجه خرج جزء یه جزا اموال اموال

زیردست ح ... م ح خواسته ح

نشب وفر وفور علق اعلاق نفیس رغیبه رغایب رکاز

مال بزرگ مال بسیار ح مال گرانمایه ح م م ح گنج

بضاعه صامت ناطق تالد تلید تلاد طارف طریف فصل

سرمایه زر و سیم بنده و ستور ... م م مال نو م

فاقه خصاصه شدّه شدائد بأس بؤس بأساء ضرّاء معیشه

درویشی م سختی ح دشواری ح م م زندگانی درکار

معایش کفاف بلغه نعمه نعم نعماء نعمی آلاء رخاء مزیّه مزایا

ح بسندگی م ... ح نعمت م م ح ... افزونی ح

حرمه حرم مرتبه مراتب منزله منازل دوله دول

ح ... ح م ح ... ح ...

غضارة العیش عیش رزق معیشه ضنک هدیه هدایا لطف

تازگی زندگانی ... زندگانی تنگ ... ح هدیه

الطاف سیب عرف ... ارفه عوارف عوض اعواض حطام متاع

م م کاله ح م نیکی بخشش ح

امتعه سقط اسقاط سلعه سلع قماش قمشه ثمن اثمان سعر

ح کاله فرومایه ح کاله ح رخت خانه ح بها ح نرخ

اسعار قیمه قیم تبعه درک غبینه مجّان عربون اربون

ح ... ح ... رایگان ... م

انموذج فصل عبد عبید عباد عبدان عبدان عبده

نمونه چاشنی بنده ح ح ح ح ح

امه اماء قینه قینات قیان جاریه جواری ظئر اظآر حاضنه

کنیزک ح کنیزک خنیاگر ح کنیزک ح دایه ح ...

حواضن خادم خدّام غلام غلمان قائده قوّاد قاده تلمید

ح خدمتکار ح ... ح سرهنگ ح م شاگرد

تلامذه تابع شاکری شاکریه رکابی رکابیه فیج فیوج رسول

ح م م رکابدار ح پیک ح فرستاده

رسل دلیل ادلّاء عاس عسس مسخّر مساخره صفعان صفاعنه

ح ... ح نگهبان شب ح ... ح سیلی خوره ح

باب دین ادیان ملّه ملل حنیف حنفاء وضوء غسل

کیش ح م ح مسلمان نیک ح دست روی شستن تمام تن شستن

امه لمع صلوة صلوات زكوة زكوات صدقه صدقات فريضه

فرايض سنه سنن نفل نفول نافله نوافل سمت ذمت

ذمم ذمار عهد عهود عقد عقود ميثاق مواثيق موثق مواثق

وثيقه وثايق امانه امانات معروف منكر نكير نكر سحت حسنه

حسنات ثواب مثوبه سيئه سيئات فحشا فاحشه فواحش خير اخيار

خير خيار ذنب ذنوب جريمه جرايم جريره جراير جرم جناح

وزر اوزار زور حق باطل فصل قرآن فرقان

مفصل ام الكتاب فاتحة الكتاب سوره سور آيه آيات حجج برهان

براهين مصداق بينه بينات حكمه حكم مثل امثال خبر اخبار

نبا انبا حديث احاديث مصحف مصاحف وصل فصل ادب

آداب منقبه مناقب ماثره ماثر لغه لغات كتاب كتب دفتر

دفاتر سفر اسفار صحيفه صحايف حجم الكتاب ورق اوراق

وراق مجلد صفحه صفحات فصل فصول ورد اوراد وظيفه

وظايف حاشيه حواشي كلمه كلمات كلم حرف حروف قباله قبالات

رقعه رقاع خريطه خرايط رق قرطاس قراطيس طومار طوامير

اضباره اضابير طرس اطراس خط خطوط قصيده قصايد شعر اشعار

بيت ابيات سطر سطور مصراع قافيه قوافي متعلم متالم قلم اقلام

ح ح ح نيم بيت اخربيت ح قلم دان ح

جلدين اسنان ميرات مبارى محراك محاويك مقطه مقاط

نزاش قلم دندان قلم ح قلم تراش ح دوت اشوب ح قلم زن ح

دوات دوي دوي قرصه ليقه وقيعه مداد نقس انقاس حبر

دوت ح ح سوراخ دوت صوف دوت ذكون قلم پاك كن سياهي ح مركب

محبر محابر صمام وقعه سداد لوح الواح فصل جنة جنات

حبردان ح سربند دوت غلاف دوت م تخته ح بهشت ح

جنان فردوس دار السلام كوثر تسنيم سلسبيل زنجبيل

ح م م حوض بهشت چشمه بهشت م انبز شراب بهشت

بطنان الجنة بحبوحة الجنة رفرف عليون فصل زنديق

ميان بهشت م فرش بهشت جاي بلند در بهشت

زنادقه زنادين نصراني نصاري قس قسوس قسيس راهب

ح ح ترسا ح دانشمندان ايشان م زاهد ايشان

رهبان اسقف صليب صلبان زنار غيار انجيل زبور توريه

ح قاضي ايشان ح نشان جهودان كتاب عيسى كتاب داود كتاب موسى

حوايا شحم شحوم مراره مثانه بول مني مذي وذي نطفه

ح ح ح زهره ح كمیزدان كميز اب مرد اب زن

نطف رحم ارحام سلا اسلا ورك اوراك عوره عورات

ح زهدان ح م ح ح ح

سوءه سوات فرج فروج قبل دبر ادبار مقعد مقاعد

م ح ح ح ح جاي نشستن

كفل اكفال عجيزه عجائز عجز اعجاز ردف ارداف است استاه

ميان سرين ح سرين زن ح سرين مرد ح م ح كون ح

فتحه فتاح سرم اسرام عانه شعره ايرا ايور ذكر مذاكير ذكران

سوراخ كون ح اندرون بن ح زهار موي زهار اندام مرد م م ح

زب ازباب زبه احليل احاليل كمره كمرات حشفه حشف

ذكر كودك ح ح سوراخ ذكر ح سرذكر ح م ح

فيشله فيشه فيش فياش فياشل اقلف قلف اغلف

م ح ح م ح ح ح ختنه ناكرده م

غلف قلفه غلفه اغرل غرل خصيه خصي بيضه بيض صفن

ح پوست ختنه م ح ح خايه ح م ح پوست خايه

تکه جامع نشاند کردن

اِصبان خصی خصیه خِصیان مخنث خنثی عِنّین رَکب ارکاب

خایه کشنده — خیر — تکه اندام مرد و زن دارد — زهار زن

حِر احراح اِسکه بظر بظرا عِجان رُفغ ارفاغ فخذ افخاذ زِنا

فرج زن — کناره فرج — ران — دو ران — طهر

اَنا ذکبه رکب رضفه رضف ما بض ما بض ساق سوق

زانو — زیر زانو — ساق

ظنبوب ظنابیب وظیف اوظیف مخذم مخلخل کعب کعوب

حوان ساق — جای پای ابرنجن — شتالنگ

کعاب عرقوب عراقیب رِجل ارجل قدم اقدام حماره اخمص

پاشنه — پای — پیش پای

اخامص انسی وحشی عقب اعقاب فصل اراس

سوی اندرون پای — سوی بیرون پای — پاشنه — بزرگ سر

اصعل اقرع اصمع ازهر وقاح مخروط الوجه مکلثم الوجه

خرد سر — دراز موی — خرد گوش — سپید روی — سخت روی — دراز روی — گرد روی

کلثوم مستدیر الوجه اشیم اکحل اجدع اصلم اطروش

باخال — سیاه چشم — بریده بینی — بریده گوش — کر

قطع الانف — قطع الاذن

اغثوم

نبیر علم اعلام طِرا از مطیز فصل نوتی نواتی

علم جامه — علم کر

سفان سفینه سفاین سفن جاریه جواری خلیه فلک

کشتی کر — کشتی — کشتی بزرگ

زورق معبر معابر شراع قلس قلوس حماله حمالات

کشتی خرد — کشتی گذر — بادبان — رسن کشتی

دقل مردی مجداف مجادیف مرسات مراسی انجر

تیر کشتی — چوب کشتی ران — بیل کشتی — لنگر

رمث ارماث رمات فصل جداد قین حدید ذکر

عمده کر — آهنگر — آهن — پولاد

فولاد انیث زبره زبر خبث الحدید علات سندان فرزوم

آهن نرم — آهن پاره — دم آهن — سندان — چوب سندان

مطرقه مطارق فطیس مدوس مغرض مغارض مقراض

خایسک خرد — خایسک بزرگ — مار آهنگ — گاز

ماس کلبتان مبرد براده کیر کور منفاخ فحم فحوم حمم فحام

الماس — انبور — سوهان — دمه — دمه بزرگ — انگشت — انگشت کر — نیم سوخته

فصل صيّاد صيد شبكة شبك شباك شرك شرك

أشراك حبالة حبايل كفة كفف ملواح قترة قتر جرة جرر

شصّ فصل مطرب عوّاد عود عيدان مزهر مزاهر

وتر أوتار زير بمّ مضراب صنّاج صنج صنوج صفّاقة

رباب طنبور مزمار مزامير يراعة يراع دفّ دفوف

دفّاف جلجل جلاجل كوبة غناء أغنية غنا أغاني مغنّي لحن

ألحان رقص رقّاص فصل لعّاب لعبة لعب بنت

بنات دمية دمى قلة قلون كرة كرات صولجان صوالج أرجوحة

دريبة قذ أقذ قذاذات دوّامة صنّالة مليسع خذروف

مخراق جلاهق بندقة بنادق خطرة نذب سبق شطرنج

بيذق بيادق فيل فرس شاه فرزان فرازين فرازنة

رخ رخاخ رقعة رقاع نرد كعبتين ميسر قدح أقداح

زلم أزلام أبدة أوابد أحجية أحاجي أدعية أداعي

فصل عطّار عطر طيب فوه أفاوية نشر نشور

ريّا عرف رائحة روائح ريح بخور فارة نافجة نوافج

مسك عنبر عبير عود قرنفل سنبل كافور زند زعفران جساد

خلال · لبه غراب · ذاك صلاية صلايا فهر افهار فصل

نيام افزار · سنگ · سنگ زبرين

نقاع نقاع شراب اشربه جلاب سكنجبين جلنجبين

نقاع · شرابدار · گلاب · سكنجبين · گلنگبين

ترنجبين خمار خمر راح قهوة حميا عقار سلافة سلافات

ترنگبين · مي فروزي · م · م · م · م · م · ع

سلاف رحيق مدامة مدام شمول قرقف جريال صهبا

مي سرخ · م · م · م · ع · م · م · ع

صراح صرف خندريس معتقة عصير نبيذ سكر صراحية

مي صافي · مي خالص · مي كهنه · م · شيره · مي خرما · م · صراحي

قنينة قناني نقل مثلث باطية قازوزة قاقوزة جام طاس كاس

صراحي بزرگ · ع · ميوه شراب · م · پياله · قدح بزرگ · جام بزرگ

كوس دهاق ناجود مزملة زق زقاق ذقاق فصل

ع · م · قدح · خيك فروش · ع

قضاد بيزر بيازير مباجن مواجن ميقعة مصقلة كارة

كازر · ع · م · ع · ع

رزمة رزم فصل نجار قدوم منحات منشار

جامه · ع · درود گر · تيشه · اره

ميثار رماشير ثقاف مثقب مثاقب عتلة بيرم فصل

ع · تيغ · شكنه · شكنه بزرگ

بيطار مبضع مبزغ زيار زناق بطاك شكال شكل شكائد

بيطار · نشتر · م · م · بيني · جوب شكال

اسفط فصاد مفصد معصب فصد قصاب وضم مدية مدي

كوشت فروش · فصاد · نشتر · رگ بند · رگ زن

قاط قمط قنارة فصل حجام مزين محجمة محاجم مشرط

ع · نيشتر حجامت

مشارط ضماد مرهم مراهم مرايا منح مسان مجبر جبيرة جبائر

ع · مرهم · استره · سنگ · شكسته بند

جبارة فصل دهان دهن دهنة مداهن مدهنة

روغن گر · روغن دان · ع · كارگاه روغن

حل شيرج دهش كدرة كسب قمع اقماع كديا قمقم قمقمة قنطار

روغن كنجد · روغن شيريني · درده · كنجاره · ع · كوين · م · جواز

جابن جو ابن ملطان اتان ابره ابر مخيط خياط منصح سم

سموم مبير عطل ذباله خياط خيط خيوط لبد بجيل جرو هق

مقراض متاريض خنيده كنف فصل مغزلي مغزل مغازل

طريده صناره فلك حنش احناش جرقه مضاس فصل

حلاج محلج محبص مقبض نداف مندفه منفجه وتر اوتار

مخبص مدق ترقشه ملته فصل صيدلاني صيادله

صيدناني عطار عقاقير وادويه سعط قسط صندل الطرينك

مفرح القلب مسهل جوارش اياج اهليلج بليلج املج مر قند زنجبيل

صبر عنزروت تنه حليت من كثيرا متل فصل درداوا

عقام افد آفات عاهه عاهات عارض حمى حميات صالب

نافض ربع ورد غب نطرا اطوا اتورا صداع شقيقه دوار

عابر رمد سلاق فواق تخمه برده هيضه خلفه برقان قولنج

صرع باسور ناصور بهق برص جدري حصبه لقوه فالج

برسام سرسام نقرس دمل دماميل جبن جنون سعفه

ثؤلول ثاليل قوبا داخس نتره ذبحه سلعه خراج بثر

بثور قرحه قرح قروح بحجه شجاج طاعون ندب ندوب مناجات

باب ـــــــ بیاع بیع فامی سکر طبرزد نبات

شکر — میوه فروش — کاله فروش

قند فانید لب نداتی سماق عسل اری شهد دبس عنجد

مغز خلانه تتم انگبین انگبین باموم دوشاب بکمز کشمش

قشمش منقی الاء طلاء سویق سلق جشیش نشاء موم شمعه

مویزبی دانه — بست — عرعجیح — موم نشاسته

شموع شعوه شعو تابل توابل ابرار ابازیر علک دبق ثرط

شمع افروخته — دیگ افزار — کربشم درخت سریش

لزاز غرا عفص قرط عندم کرکم سنجرف سیمشنجرف زنجار

سیم — ماز — زعفران — شنگرف — زنگار

قوه بقم قرفه قرف کحل برود حنا نیل وسمه خطر

روین — بوت انار — سرمه — داروی چشم — نبات

نوشادر اسیداج غمره خیفعه حنوط ذریره صمغ قلی اشنان

سپیده — بوی مردگان — اشنان

حرض حرضی صابون صابونی خیعل کلعب فضل مائده

اشنان فروش — صابون فروش — ممانی

مائدب ضیافه دعوه نزله ولیمه عذیره وکیره وضیمه

مهمان — مهمان عروس مهمان ختنه مهمان بنا مهمان مصیبت

نقیعه عقیقه خرس ضیف اضیاف ضیوف ضیفان

مهمان باز امدن از سفر — مهمان زاد — مهمان

مضیف ضیفن ذواق فطور سحور لهنه سلفه غدا عشا

میزبان — مهمان ناخوانده — چشنده — روزه گشادن — طعام بامداد — طعام شبانگاه

نی انیف طری قدید شوی کباب سخینه ضماره حنیذ قدیر

گوشت خام — گوشت تازه — گوشت خشک — بریان — گوشت پخته در دیگ

کباجه عجه مرقه مرق مزاق قتار نجار اهاله ودک هفاکه

خایگینه — شوربا — شوربا فروش — بوی طعام — دم دیگ

سکباج خلیه زیرباج ناریاج اسفیذباج شورباج مضیره

سکبا — زیربا — ناربا — سپیدبا — شوربا — دوغبا

حصرمیه طفشیل قلیه قلایا لفتیه مطجنه جوذاب عصیبه جججیم

شوربا — قلیه — گوشتابه — کذاب — دوده گوشت آگنده

سخینه اطریه لاخشه طرذماج بهطه هریسه هرایس عوینه عیثی

حریره — تتماج — اوشته — برنج — هریسه

قريس مفلوص مريت كامخ صناب رِبيار دواصير كبيس
ماهي بريان كبوتر بريان ابكامه م تريز با خردل بياز بريان ح جوشيده

قنفريس زماورد وسط اوساط سنبوسق لقمة لقمات
م زماورد نواله ح سنبوسه م ح

حلوا حلو نشفارج مر حامض مز زلابي زلابية مازبارج
شيرين حلواء برينه تلخ ترش ميخوش زليبا روغن جويني مازباره

سكري حريرة خزيرة فالوذج ذلب خبيص عصيدة مجيع
شكربره حريره با گوشت پالوده روغن جويني حلواي تنگ حريره باد وشبار خرما بشير

لوزينج جوزينج قطايف قبيطاء ناطف قرص اقراص رغيف
كوزينه م عقده با مغز كرده كان نان سطبر

رغفان جردقة جرادق رقاقة رقاق حوارى سميد
ح كرده ح نان تنك نان سپيد م

قرنية فرانى خشكار كعك قفارة خبزة خبز كسرة كسر مرتك
نان فرنى ح نان سبوس كليچه نان خشكه نان ح پاره نان ح بيه اگنده

دقيق دقاق طحان نخالة عجين خمير فطير فتات قردقة فرزدق
ارد ارد فروش م سبوس ارد سرشته باماية بى ماية خمير ماية ريزه ح

دستية لبن مجدح
م

ادام ادم زيت خل خلل نقيف خلال لبن البان دَرّ رِسل
نان خورش ح روغن زيت سركه سركه تيز سركه فروش شير ح م م

لبان لبا سقرا ذكا ارص صريح محض مذيق رغوة دوابة
شير فروش شير ترش شير خالص م دوغ كفك شير سرشير

شيراز زبدة سمن جبن رخبين مصل اقط ثفل دردي
ماست روغن مسكه روغن پنير كشك درد

انفحة باب ——— ثوب اثواب ثياب كسوة
پنير مايه جامه ح ح م

كرباس ملبس رياش بز بزة بزاز كرباس كرابيس كرباسي
ح م م م م م كرباس فروش

جديد قشيب خلق خلقان سمل اسمال ملحم خز خزوز قز قزاز
نو م كهنه ح م ح قز فروش

شعر توزي قصب بركان سندس استبرق برد برود كتان خيش
كتان باريك گليم سياه ديبا تنك ديبا سطبر ح كتان سطبر و درشت

خيوش ديباج دبابيج ديباجي اطلس حرير عمامة عمايم سب نقبة
ديبا ديباباف ح م ميان بند

بكبة بت نشجة لبس قوطة قوط مسوس خبة خبب خيبة قلنسوة

دستارچه ... دستار ... دکبند ... کلاه

قلانس قلانسي رضة لمة برنس براني درة اعدرادية قميص

کلاه ... کلاه دستار ... پيراهن

قمص اقمصة قمصان سربال سرابيل غلالة غلائل ذيل اذيال

پيراهن کوتاه ... دامن

ذيول قامة جيب جيوب تلبيب تلابيب زبق زر ازرار عروة

تن ... گريبان ... بوی ... باغا ... گوی

عرى دخريص دخاريص بنيقة بنايق لبنة لبنات كم اكمام

آستين ... پيش ...

قتان ردن اردان كفة طرة طرر حاشية صنفة حجر حجور درز

بن آستين ... گناره جامه ... گنار ...

دروز غرزة غرز خرزة خرز شقة شقاق جبة جباب مدرعة

جبه ... باده کرباس

مدارع ظهارة بطانة بطاين دواج فرجي صدرة قبا اقبية شنتقة

ابره آستر ... فرجی ... قباچه ... بندقبا

ظهاره روی جامه

شعانق يلمق يلامق تغرجه تنلدج فرجة قرطق قراطق لبادة

تبانمد ... تواليک ... شکاف جامه ... چارقبا ...

ممطر مماطر مبذلة مباذل مطرف مطارف سراويل مجرنجة

باراني ... جامه هر روزي ... جامه باعلم ... شلوار ... شلوار فراخ و دراز

حجزة نيفق تبان تكة تكك تكاك خرقة خرق رقعة رقاع

جای شلواربند ... شلواربند ... پاره

لفافة جورب جوارب ازار ازر ميزر مازر رداء اردية طيلسان

پای تابه ...

طيالسة برقع براقع نقاب نقب عصابة عصايب عنارة غفاير صقاع

روی پوش ... روی بند ... سربند ... سراغوچ ... ابروبند

خمار خمر مقنعة مقانع قناع نصيف حلة حلل ملحفة ملاحف ريطة

سربند ... ازار و ردا ... چادر يک لخت ... چادر دو لخت

ريط رياط ملاءة عيبة عياب سرج سروج فصل كساء اكسية

چادر زنان ... جامه‌دان ... بنداز ... گليم

قطيفة قطف ستر ستور استار ستارة ستاير سترة ستر خدر خدور

گليم پرزدار ... پرده

چهار

بخت بخوف سِدر سُدول حجاب حُجُب حَجَلة حِجال شَنّ شنوف بساط
م ح م ح پرده زنان ح پرده ... ح گستردنی

بُسُط نَمَط انماط زِربیّة زرابی طِنفِسَة طنافس مخفور قالی مِسح
ح نهالی ح گستردنی بس خوب ح قالی ح قالی بزرگ ح پلاس

مُسوح حِلس احلاس عَباءة عَباء لِبد لُبود لُباد نِطع انطاع نُطوع حصیر
ح م پلاس سطبر ح نمد ح نمد کر ح ح بوریا

بَوارِی خُمرة خُمر سَجّادة دَست دُسوت وِسادة وَسائد مِرفقة مرافق
م سجاده ح ح بالش ح چهار بالش ح بالش تکیه

مِخَدّة مِصدَغة مِسوَرة مِسنَدة نُمرُقة نَمارِق حَشیّة حَشایا فِراش
بالش ... م بالش نشتی ح بالش زیر سر ح بالش ... ح ...

فُرُش مِثال اَمثِلة کُرسُف کراسف لِحاف لُحُف دِثار دُثُر مَلحَفة لُحُف
م ح بنبه کهنه ح جامه کهنه ... ح ...

شِعار دِثار دُثُر مِقدَم مَقادِم قِرام قُرُم مِجلَس مَجالِس هُدب
جامه اندرونی جامه بیرونی ح چادر ح م ح جامه پستر ح ...

اَهداب هُدّاب خَمل خَمیل ... عدد واحد اثنان
ح ... ح ... شمار یکی دو

المثال الفراش الذی ینام علیه ...

[illegible]

ثلثة اربعة خمسة ستة سبعة ثمان تسعة عشر احد عشر اثنا عشر
سه چهار پنج شش هفت هشت نه ده یازده دوازده

ثلثة عشر اربعة عشر خمسة عشر ستة عشر سبعة عشر ثمانیة عشر
سیزده چهارده پانزده شانزده هفده هجده

تسعة عشر عشرون ثلثون اربعون خمسون ستون سبعون ثمانون
نوزده بیست سی چهل پنجاه شصت هفتاد هشتاد

تسعون مایة مایتان ثلثمایة اربعمایة خمسمایة ستمایة سبعمایة ثمانمایة تسعمایة
نود صد دویست سیصد چهارصد پنجصد ششصد هفتصد هشتصد نهصد

الف الفان ثلثة آلاف اربعة آلاف خمسة آلاف ستة آلاف سبعة آلاف ثمانیة آلاف
هزار دو هزار سه هزار چهار هزار پنج هزار شش هزار هفت هزار هشت هزار

تسعة آلاف عشرة آلاف احد عشر الفا اثنا عشر الفا ثلثة عشر الفا اربعة عشر الفا
نه هزار ده هزار یازده هزار دوازده هزار سیزده هزار چهارده هزار

خمسة عشر الفا ستة عشر الفا سبعة عشر الفا ثمانیة عشر الفا تسعة عشر الفا
پانزده هزار شانزده هزار هفده هزار هجده هزار نوزده هزار

عشرون الفا ثلثون الفا اربعون الفا خمسون الفا ستون الفا سبعون الفا ثمانون الفا
بیست هزار سی هزار چهل هزار پنجاه هزار شصت هزار هفتاد هزار هشتاد هزار

تسعون الفا مائة الف مائتا الف ثلثمائة الف اربعمائة الف خمسمائة الف

نود هزار صد هزار دویست هزار سیصد هزار چهارصد هزار پانصد هزار

ستمائة الف سبعمائة الف ثمانمائة الف تسعمائة الف الف الف وتر شفع

ششصد هزار هفتصد هزار هشتصد هزار نهصد هزار هزار هزار طاق جفت

فصل حصة حصص شقص اشقاص قسط اقساط جزء اجزاء

بهره

سهم سهام سهمان اسهم نصيب انصباء انصاب خلاق كفل حظ حظوظ

قسم اقسام بعض ابعاض نبذ يسير قليل نزر نصف انصاف

پاره چیزی اندک نیمه

شق شطر ثلث ربع ارباع خمس اخماس سدس اسداس

سه یک چهار یک پنج یک شش یک

سبع اسباع ثمن اثمان تسع اتساع عشر اعشار عشير معشار

هفت یک هشت یک نه یک ده یک

موحد احاد مثنى ثناء ثلث مثلث رباع مربع خماس مخمس سداس

یکان یکان دوگان سه گان چهارگان پنج گان شش گان

مسدس

مسدس سباع ثمان تساع عشار نصف [illegible] عين شعيرة

هفتگان هشتگان نه گان ده گان ... یک جو

حبة طسوج دينار دانق قيراط ثمن سدس دانق ربع ثلث

دو جو ... شش دانگ ... نیم دانگ ... دو دانگ

ثلث وربع نصف وربع نصف وثلث ثلثان وربع نصف ثلثان

پنج دانگ و نیم دانگ ... چهار دانگ

مثقال مثاقيل بدرة بدور صرة صرر قنطار قناطير ورق رقة رقون

یک دینار ... ده هزار درم ... کیسه زر ... پوست گاو پر زر

درهم دراهم اوقية اواقي طازجة طوازج فلس فلوس افلس

درم ... چهل درم ... درست زر ... پول

قراضة قراضات ضراب سكة ضربي صيارفة معيار معايير

پاره زر ... درم زن ... صراف ... ترازوی زر

فصل وزان ميزان موازين منجم لسان الميزان عين الميزان

سنجنده ترازو ... شاهین ترازو زبانه ترازو ... چشم ترازو

عذبة كفة كفف صنجة عمود قبان قسطاس رمانة قفيز قفزان

رشته ترازو پله ترازو سنگ ترازو چوب ترازو ... سنگ قپان

الاوقية بالتحديد اربعون درهما

مِكْيَال مَكَايِيل مَنّ أَمْنَان مَنَا أَمْنَاء صَاع صُوَاع صِيعَان مُدّ

پیمانه ، کز ، پیمانه چهار منی ، پیمانه یک منی

أَمْدَاد رِطْل أَرْطَال إِسْتَار كُرّ وَسْق أَوْسَاق بَاب

نیم من ، یک استیر ، پیمانه ، پیمانه صد منی

فَرَس أَفْرَاس خَيْل خُيُول عِرَاب حِصَان حُصُن حِجْر حُجُور رَمَكَة

اسب ، اسبان ، اسب تازی ، اسب نر ، مادیان

رِمَاك هَجِين طِرْف كَوْدَن بِرْذَوْن بَرَاذِين مُقْرِف أَمْهَار مِهَار مُهْرَة

اسب کره ، کره اسب نر ، اسب ترکی ، اسب پالانی ، بدنژاد

مُهْرَات حَوْلِيّ جَذَع جِذَاع جِذْعَان ثَنِيّ رَبَاعِيّ قَارِح قَوَارِح قُرَّح

یک ساله ، دو ساله ، سه ساله ، چهار ساله ، اسب پیر

مَرْكَب مَرَاكِب حَمْلَان حَرُون حُرُن قَرُود شَمُوس جَوَاد مُقْرَن

اسب برنشستنی ، اسب نوسعد ، اسب فرمان بردار ، اسب سرکش ، دونده ، اسب نوبتی کوتل

مُطَهَّم صَلُود صَضب طِمِرّ أَجْرَد جُرْد عَقُوق عِقَاق هِمْلَاج هَمَالِيج

اسب تمام خلقت ، بسیار خوی ، اسب جهنده کوتاه موی ، آبستن ، اسب راه وار

فصل جَحْفَلَة جَحَافِل قَوْنَس قَوَانِس عُرْف أَعْرَاف لَبَان صَهْوَة

لب اسب ، میان دو گوش اسب ، پیش اسب ، سینه اسب ، جای زین اسب

صَفِرَات ذَنَب أَذْنَاب سَبِيب هُلْب مَحْزِم مَحَازِم أَبْطَل إِطْل عَجْب

دنباله ، موی پیش و دنباله ، موی دم ، جای تنگ ، تهیگاه ، استخوان دم

جُرْدَان غُرْمُول كَرِش كُرُوش فَرْث قُنْب تَايِة قَوَائِم شَوِيّ

ذکر اسب ، روده اسب ، غلاف ذکر ، دست و پای او

حَافِر حَوَافِر سُنْبُك سَنَابِك فصل شِيَة شِيَات أَرْخَم أَصْقَع

سم اسب ، کناره سم که بزمین نرسد ، نشان اسب ، سپید سر ، میان سر سپید

أَقْنَف أَغَرّ لَطِيم أَدْثَم أَلْمَظ أَرْحَل أَنْبَط أَخْصَف مُحَجَّل مُجَبَّب

پیشانی سپید ، روی سپید ، لب زیرین سپید ، پشت سپید ، شکم سپید ، چهار پای سپید

مُسَرَّوَل أَعْصَم أَرْجَل أَصْبَغ أَشْعَر أَكْمَت وَرْد أَغْبَس أَخْضَر أَدْهَم

تا رانها سپید ، یک دست سپید ، یک پای سپید ، دنباله سپید ، سرخ ، زرد ، خاکستر رنگ ، سبز رنگ ، سیاه

صِنَابِيّ أَشْهَب بَهِيم أَبْلَق أَنْمَر نُكْتَة نُكَت فصل عِذَار عُذُر

سرخ و زرد ، سپید ، یک رنگ ، پیسه ، پلنگ رنگ ، خال ، افسار

لِجَام لُجُم شِظَاظ أَشِظَّة عِنَان أَعِنَّة مِقْوَد مَقَاوِد شَكِيمَة شَكَائِم فَأْس

لگام ، چوب کرانه افسار ، دوال گرفتنی ، جلو ، دهن لگام ، آهن لگام

حَكَمَة حَكَمَات عَذَبَة سَرْج سُرُوج حِنْو أَحْنَاء قَرَبُوس قَيْقَب وِكَاف أُكُف

حلقه لگام ، میخ لگام ، ابر زین ، زین ، چوب زین ، پیش کوهه زین ، بند زین

دفنان ميره ميائر غاشيه غواشي لبب ابزيم ثفر اثفار

حزام حزم حياصه بوطنج ركاب ركب غرز ساقه معلاق

معاليق بداد بون جديه مرشحه مراشح جل جلال قرجون

فراجين محسه محكه ميسم مكواة مكاوي فصل

مضمار مضامير حلبه حلبات مجلي مصلي سلي تالي مرتاح عاطف

مؤمل حظي لطيم سكيت فسكل قاشور فصل

معركه معارك ملحمه ملاحم فارس فرسان شجاع شجعان

بطل ابطال كمي كماة صنديد صناديد بطريق بطارقه

قرن اقران عسكر عساكر جند اجناد جنود جحفل جحافل

مقنب مقانب فيلق فيالق عرمرم خميس جيش جيوش

موكب مواكب كتيبه كتائب مقدمه ساقه ميمنه ميسره جناح جناحان

قلب طليعه طلائع جاسوس جواسيس بعث بعوث ربيئه

ربايا رجاله خياله سريه سرايا صف صفوف سماط عده

عدد عتاد اهبه رزق ارزاق حرب حروب هيجا وغى

قتال لقا باس كر بعد وقيعه سلم نفل انفال في افياء

غنيمه غنائم مغنم مغانم غنم فصل طبل طبول كتال

مقرعه مقارع صنج صنوج دبدبه دبادب کوس بوق

بیقان صور علم اعلام نبذ نبوذ رایه رایات لواء الویه

منجنیق عراده نباطه وهق اوهاق فصل

مسلحه مسالح سایف امیل رامح اجم تارس اکشف

متقنع حاسر دارع مستلیم نابل شاکی شایک اعزل

فصل سلاح اسلحه بز مشکه سیف سیوف منصل

مناصل صمصام مشرفی یمانی مهند هندوانی حسام

عضب صارم صوارم صفحه معول مذکر ذکر نصل السیف

ثبوة السیف شفار حد غرار ظبه ظبی ظبات کل کهام

رند نذ مقبض مقابض قایمه قوایم قبیعه قبایع غمد

اغماد جفن اجفان محمل محامل حماله حمایل نجاد

فصل رمح رماح ارماح اسل اسله اسل قنات قنا

قنوات صعده صعاد وشیج سمهری ردینی خطی حربه

حراب نیزک نیازک مزراق مزاریق سنان اسنه

شباة الرمح شبا کعب کعوب انبوب انابیب عالیه عوالی

مطرد مطارد عامل عوامل زج زجاج فصل

قَوْس قِسِيّ قَوَاس مِقْوَس وَتَر اَوْتَار مَجَس كَبِد سِيَه

كمان ج كمان كر كمان دان زه كمان دسته كمان ميان كمان گوشهٔ كمان بش

نِبَال فُرْض فُرَض فُرْضه فصـــل سَهْم سِهَام سُهْمَان نَبْل

تير ج تيرگر تير ج رخنهٔ كمان ج ال يايك يذ موغى

نِبَال نَبَّال مِرْمَات مَرَامِي مِرْزِيح مِعْلَات نَشَّابَه نُشَّابَات

ج تيرگر تير نشانه ج تير پرتابي م تير ترکي ج

نَصْل نُصُول نِصَال نَصَّال مِشْقَص مِعْبَلَه فُتْر رِيشَه رِيش

پيكان ج پيكان گر پيكان دراز پيكان پهن پيكان گرد پر تير ج

قُذَّه قُذَذ مِعْرَاض فُوق اَفْوَاق خُتْعَه خُتَايِع هَدَف اَهْدَاف

م ج تير بي پر سوفار تير ج انگشتوانه ج نشانه بوتا ج

غَرَض اَغْرَاض جَعْبَه جِعَاب قَرَن اَقْرَان كِنَانَه كَنَائِن ج كنان

م ج تيردان م ج م ج م ج بلا

وَفْضَه وِفَاض جُفِير فصـــل سَكَّاك سِكِّين سَكَاكِين

م ج تيردان بزرگ كاردگر كارد ج

شَفْرَه شِفَار خِنْجَر خَنَاجِر شَعِيرَه شَعَايِر قَبِيعَه قَبَايِع سِلَان

كارد بزرگ ج ... ج هفته كارد دمرپ ج دسته كارد ج دنبالهٔ كارد

نِصَاب قِرَاب قُرُب فصـــل دَبُّوس دَبَابِيس جُرْز

م نيام كارد قبضه ج ... ج گرز

مِرْزَبَه اِرْزَبَّه هِرَاوَه عَصًا عُصِيّ عِصِيّ مِنْسَأَه

م چوب دستي ... عصاء آهنين عصا باهن ج ... ج م

سَوْط سِيَاط اَسْوَاط عَذَبَه عَذَبَات عِلَاقَه عَلَايِق

تازيانه ج ج دوال تازيانه ج دوال انگشت ج

مِخْفَقَه دِرَّه دِرَر فصـــل زَرَّاد زَرَد حَلْقَه لَامَه

درّه دوالين ج ... زره گر زره ج م

دِرْع دُرُوع سَابِغَه سَوَابِغ يَلَبَة مُفَاضَه دِلَاص زَغْفَه

م ج زره تمام ج م زره فراخ م زره نرم و فراخ

بَدَنَه بَدَن مِسْمَار مَسَامِير ذَيْل جَوْشَن جَوَاشِن خَفْتَان

زره كوتاه ج ميخ آهنين ج دامن زره ... ج اولپاق

تِجْفَاف تَجَافِيف بَيْضَه بَيْض مِغْفَر مَغَافِر مِنْطَقَه مَنَاطِق

بر گستوان ج خود ... ج م ج كمر ج

نِطَاق هِمْيَان ظَبْيَه فصـــل تُرَّاس تُرْس تِرَسَه جَحْفَه

م ... درم دان سپر گر سپر ج م

[illegible]

جُحَف جُنَّة جُنَن دَرَقَة وَرَق باب

نعيمة اناعيم نَعَم انعام بَعير بُعران إبل آبال أعيس عِيس

چهارپایان — من العشرة الى الاربعين — اشتر سپید

اناعیم ج

إبل سُدًى صِرمة ذَود أذواد جَمَل جِمال جُمال ناقة نوق

اشتران فرا گذاشته — گله اشتر — اشتر ناده — اشتر نر — اشتربان — اشتر ماده

أينق أيانق بَكر بُكر بِكارة بَكرة أفيل إفال حُوار حِيران

اشتر جوان — اشتر ماده جوان — پوست اشتر بچه — اشتر بچه

سَقْب فَصيل فِصلان رُبَع رِباع هُبَع ابن مخاض بنت مخاض

اشتر بچه بازکرده از شیر — انکه در اول نتاج زاید — انکه در آخر نتاج زاید — یکساله بدوم درامده — ماده او

بنات مخاض ابن لبون بنت لبون بنات لبون حِق حِقّة حِقاق

دوساله بسیم درامده — ماده او — سه ساله بچهارم درامده — ماده او

جَذَع ثَنِيّ رَباعي سَديس بازل بُزل مُخلِف عَود عِوَدة

چهار ساله بپنجم درامده — پنج ساله بششم درامده — شش ساله بهفتم درامده — هفت ساله بهشتم درامده — هشت ساله بنهم درامده — نه ساله بدهم درامده — اشتر پیر

فَحل فُحول فَنيق قَرم قُروم مُقرَم مُعصَب قَريع لُغام شِقشِقة

گشن — کف دهن اشتر

آبستن ...

طَروقة خَلِفة مَخاض عُشَراء أعشار قَلوص قِلاص قَلائِص

اشتر ماده بگشن رسیده — ده ماهه آبستن — اشتر ماده جوان

ناب نِيب أنياب بَدَنة بُدن جَلس جِلاس أمون حَرف

اشتر ماده پیر — اشتر قربانی — اشتر قوی — انکه نلغزد — اشتر لاغر

نِضو أنضاء جَزور كَوماء حَلوبة حَلوب لَقوح لِقاح لِقحة لُقَح

اشتر کشتنی — بزرگ کوهان — اشتر دوشیدنی

أصهب صُهب — اشتر سرخ

راحلة رَواحِل رَكوبة رَكائب حَمولة حُمولات عِيس مَطِيّة

اشتر بونشستنی — اشتر بار — شتران سپید

رِکاب رُکُب

مَهاري قَعود رَحول شِمِلّة يَعمَلة عَيرانة بُختي بُخت بُختية بَخاتي

ماده او — انکه از عربی و ترکی زاینده بود — تیز رونده — اشتر دونده

مِشفَر مَشافِر جِيد الناقة مِثلَم ثِيل كِركِرة كَراكِر

لب اشتر — گردن اشتر ماده — غلاف نره او — سینه اشتر

ثَفِنة ثَفِنات فِرسِن فَراسِن مَنسِم مَناسِم خُف أخفاف بَعَرة

زانوی اشتر — سم اشتر — ناخن او — جرم پای او — پشک اشتر

بعر سَنام أسنِمة عِران خِشاش أخِشّة خِزامة خَزائِم زِمام أزِمّة

کوهان اشتر — چوبی که در بینی اشتر کنند — مهار

خِطام خُطم لُغام جَرَس اَجْرَاس نَخ اَناخ تَنوخ جِبَال حَبل

جِبال شَطَن اَشْطان رَسَن اَرْسان بُرَة قُوِيّ طاقة طاقات

مَثلوث مَربوع رِمّة رِبْقَة قَرين عِقال بِطان رَحل رِحال

قَتَب اَقتاب كور اَكوار قادِمَه آخِرَه قَتَد قُتود مَحمِل مَحامِل

عَمارِيّة جَنيب جَنائب فصل بَغل بِغال بَغلة بَغال

مُكاري كِرا اَلدِّيَه حِمار حَمير اَحْمِرَه حُمُر اَتان اُتُن عَير اَعيار

فَرا مِحاء جَذَه بَدِيّة جَحش جِحاش جَحشَة تَولَب فصل

مِعلَف مَعالِف آرِيّ اَواري اَخِيّة اَواخي عَلَف عَلُوفَة نِشوار رَوث

اَرْوات قَضيم مِخلاة مَخالي عَليق عَلائق اِكاف اُكُف بَرْدَعه

بَرادِع جُل اَجلال عِبء اَعباء وِقر اَوقار وَسق اَوساق

عِلاوَه فصل ثَور ثيران بَقَرَه بَقَر بَقّار عِجل عُجول

عَجاجيل تَبيع جَذَع ثَنِيّ رَباعِي سَدِيس صالِغ ثَور فَتِيّ

بَكر فارِض ذَلول سَرح قَرن ظِلف اَظلاف خُفّ اَخفاف

جاموس جَواميس شاة شِياه غَنَم

اَغنام ضائِن ضان ضائِنه نَعجَه نِعاج كَبش كِباش ماعِز

مَعز مَعزِي ماعِزه عَنز اَعنُز عَتود تَيس تُيوس گراز قَطيع

طفال لبون داجن دواجن سخلة سخال بهمة بهام نقده

نقد جداء جدي عناق عنوق عتود حمل حملان برق رخل

رخال حروق خرفان جذع ثني رباعي سديس سالغ فصل

رقطاء كدرعاء دخماء خرصاء رخلاء جزاء نبطاء شكلاء

خرجاء عصماء رجلاء عقصاء قبلاء نضباء قصماء قرناء جماء شرقاء

جذماء خرقاء قصواء ألية كبش أليات اليه فصل

صوف اصواف وبر اوبار شعر اشعار مرعزي مرعزى

عفن عفون جزء حلمان خلف اخلاف ضرع ضروع ظبي اظباء

باب ... وحشي وحوش وحش ظبي ظباء ظبية

ظبيات غزال غزلان خشف رشا شادن نعم آرام اعفر عفر

مهاة مها اجل آجال شاة شياه جوذر جآذر صوار صيران

ارنب ارانب خزز خزان عكرشة خرنق وعل اوعال ايل اعصم

عصم اروية اروي اراوي فصل سبع سباع اسد اسود

ليث ليوث ضرغام ضراغم ضيغم ضياغم هزبر اسامة عرباض

عفرني رئبال هرماس غضنفر ابو الحارث قسورة لبوة شبل

اشبال برثن براثن ذئب ذئاب سيد سيدان سرحان سراحين

ربرب ربارب
سرب اسراب
رمه گوسفند
علا هادیه هوادی
هادیات

ثعلبان ج

ثعلة ثعلب ثعالب ثرملة تتفل ضبع ضباع ضبعان فرغل

بچه کرک ماده ٢ روباه ٢ روباه ماده بچه روباه کفتار ٢ ٢ بچه کفتار

درا ادرد ربا ... فهد فهود نمر نمور فيل فيول

... خرس ٢ خرس بچه یوز ٢ دزبان بلنگ ٢ ف ٢

فيال دغفل خنزير خنانير خنوص خنانيص قرد قرود قردة

فيلبان فيل بچه خوک ٢ خوک بچه ٢ بوزينه ٢

قشة رباح كلب كلاب كلاب كلاب زين كلابزه زئبق عرنج جرو

بچه ماده بچه نر سگ ٢ سگبان م زعز ٢ سگ شکاری سگ بچه

جرا ساجور ابن اوى بنات اوى ابن عرس بنات عرس ظربان

٢ گردن بند سگ شغال ٢ راسو ٢ مانند او

سنور سنانير هرة هر ضيون ضياون يتبوع يتابيع ...

گربه ٢ م ٢ گربه دشتی ٢ گربه بچه ٢

حامة هوام ضب ضباب حسل حسول ورل ورلان قنفذ قنافذ

جنبنده ٢ کلر سوسمار ٢ بچه سوسمار ٢ سوسماراب ٢ خارپشت ٢

سلحفات سلاحف عظاءة عظاء سام ابرص سوام ابرص وزغه

سنگ پشت ٢ م ٢ کرباسو ٢ نوعی ازان

وزغ

وزغ حرباء حرابى عقرب عقارب شولة شوكة

٢ نوعی ازان که او را افتاب پرست گویند ٢ کژدم دم او نیش او

ثبابة ابرة زبانى حمة ترياق حية حيات سلخ الحية

م م نیش او زهر او تریاق مار ٢ پوست مار

افعى افاعى افعوان اسود اساود ارقم اراقم

مار ماده ٢ نر او مار سیاه ٢ ... ٢

رقش صل اصلال تنين تنانين ثعبان ثعابين حفاث

م ٢ م اژدها ٢ مار که بگزد در حال بکشد

سم سموم فارة فار درص درصة جرذ جرذان يربوع

زهر ٢ موش ٢ بچه موش ٢ موش دشتی ٢ موش دشتی

برابيع زباب خلد خلدان جيبوق فصل خزرة خزز

٢ کور موش ٢ کور موش ٢ ریگ موش ٢ جانور ریزه

نملة نمل ذرة ذر مازن قملة قمل صواب صيبان برغوث براغيث

مور ٢ مور خرد ٢ خایه مور ٢ شپش ٢ رشک ٢ کیک ٢

قراد قردان حلمة حلم عنكبوت عناكب سرفة سوس حارقبان

کنه ٢ کنه بزرگ ٢ تننده ٢ کرم درخت ٢ شپش گندم خرگ زمین

دوده دود دیدان علق ثبت ثبتان جعل جعلان خنفسا خنافس

ذروح ذراریح جراده جراد جندب جنادب زنبور زنابیر نحله

نحل یعسوب یعاسیب قمله قمل صرار اللیل فراشه فراش ذبابه

ذباب همجه همج نغفه نغف شذاه شذی بقره بقر بعوضه بعوض

بقه بق باشه ـــــ طایر طیر طیور جارحه جوارح بازی بزان

بزات بیاذ البازی صقر صقور اجدل اجادل زرق عقاب عقبان

هیثم باشق بواشق صرد صردان حداه حدا بؤبؤ یؤیؤ نسر نسور

قشعم قشاعم مضرحی مضرحیات قصر بغاث عصفور عصافیر

نغره نغر نغران قبره قبر حمره حمر صفرد صفارد صعوه صعو

سوداینه صفارینه مکاء تنوط خناس خفاش خفافیش خطاف خطاطیف

زرزور سمامه حفانه قاریه حمامه حمام یمامه یمام هدیل

عکرمه عکارم ورشان جوزل جوازل قمری قماری ساق حر

قبج قعاص جدیله تدراد تمارید قبجه قباح حجله حجل یعقوب

یعاقیب دراج تدرج تدارج قطاه قطا کدری حباری کروان

نعامه نعام ظلیم ظلمان رال رئال اوزه اوز بطه بط

رخام دبسی قلوب کرکی لقلق هدهد هداهد هامه هام صدی

أعدي بومة فيانة سماني سلوى طاوس طواوس ناخنة

بلبل بلابل عندليب عنادل ثغامة ثغام عقاب رخمة رخم ابوق غراب

غربان غداف ابقع مالك الحزين عنقاء شرشور دجاجة دجاج

فروج فراريج فرخ فراخ ديك ديكة عقرب منقار مناقير حوصلة حواصل

مخلب مخالب جناح اجنحة قادمة قوادم خافية خوافي ذنابى بيضة بيض

قيض غرقئ مح فصل ابيض يقق ابيض ناصع اسود اسفع

اسود غربيب اسود يحموم اسود حالك اصفر فاقع احمر قانئ

اخضر ناضر اكهب لامع فصل باب جنس اجناس نوع انواع صنف

اصناف

اصناف صنوف خيف اخياف طرز طرز ضرب ضروب فن فنون

لون الوان اسم اسماء اسامي شيء اشياء نمط عمل اعمال غرض اغراض

[illegible] دخل [illegible] غرار حاجة حاجات حوائج لبانة لبانات

مأربة مآرب وطر اوطار شقصة [illegible] غاية غايات نهاية نهايات

حد حدود قصارى مدى شأو امد آماد مغبة عاقبة عواقب

اول اوائل آخر اواخر اخرى اخريات آخر فاتحة خاتمة حال

احوال حالة حالات بال امر امور شأن شؤون خصلة خصال خلة خلال

خطب خطوب خطة خطط [illegible] غمرة غمرات غمار دية ديات حمالة ارش

همه اعوزه

اَرْوُسٌ مَوَانُهُ مُونٌ عُرَاءٌ عِبَا خِبَالٌ اَحَدُ وَنُهُ اَحَادِيثُ اَطْرُوزَه
م ح ح بچ ح ب نحن بذ نحن نخود ب تباهی ينلق افسانه ح م

اَنَا طِيرٌ تُرَّهَةٌ تُرَّهَاتٌ بَرْزَخٌ بَيْنٌ ضِعْفٌ اَضْعَافٌ ثُنْيٌ ثُنَاقُوَه
ب م ح م ح م ح ب جدا میان دو چیز ب دو چندی سخن بیهوده

طَافَه بَاب المضمرات متصل مرفوع هُوَ هُمَا هُمْ هِيَ هُمَا هُنَّ
توانایی او مرد ایشان دو مرد ایشان همه مردان او زن ایشان دو زن ایشان همه زنان

انت انتما انتم انتِ انتما انتن انا نحن منفصل منصوب
تو مرد شما دو مرد شما همه مردان تو زن شما دو زن شما همه زنان

اِيَّاهُ اِيَّاهُمَا اِيَّاهُمْ اِيَّاهَا اِيَّاهُمَا اِيَّاهُنَّ اِيَّاكَ اِيَّاكُمَا اِيَّاكُمْ اِيَّاكِ
او مرد را ایشان دو مرد را ایشان همه مردان را او زن را ایشان دو زن را ایشان همه زنان را تو مرد را شما دو مرد را شما همه مرد ان را تو زن را

اِيَّاكُمَا اِيَّاكُنَّ اِيَّايَ اِيَّانَا متصل مجرور غلامه غلامهما غلامهم غلامها
شما دو زن را شما همه زنان را مرا ما را غلام او مرد غلام ایشان دو مرد غلام ایشان همه مردان غلام او زن

غلامهما غلامهن غلامك غلامكما غلامكم غلامكِ غلامكما غلامكن غلامي
غلام ایشان دو زن غلام ایشان همه زنان غلام تو مرد غلام شما دو مرد غلام شما همه مردان غلام تو زن غلام شما دو زن غلام شما همه زنان غلام من

غلامنا متصل مرفوع ضَرَبَ ضَرَبَا ضَرَبُوا ضَرَبَتْ ضَرَبَتَا ضَرَبْنَ ضَرَبْتَ ضَرَبْتُمَا
غلام ما بزد او مرد بزد ایشان دو مرد بزد ایشان همه مردان بزد او زن بزد ایشان دو زن بزد ایشان همه زنان بزدی تو مرد بزدید شما دو مرد

بزدید شما همه مردان

ضَرَبْتُمْ ضَرَبْتِ ضَرَبْتُمَا ضَرَبْتُنَّ ضَرَبْتُ ضَرَبْنَا متصل منصوب ضَرَبَهُ
بزدید شما همه مردان بزدی تو زن بزدید شما دو زن بزدید شما همه زنان بزدم من بزدیم ما بزد او مرد را

ضَرَبَهُمَا ضَرَبَهُمْ ضَرَبَهَا ضَرَبَهُمَا ضَرَبَهُنَّ ضَرَبَكَ ضَرَبَكُمَا ضَرَبَكُمْ ضَرَبَكِ ضَرَبَكُمَا بزد شما
بزد ایشان دو مرد را بزد ایشان همه مردان را بزد او زن را بزد ایشان دو زن را بزد ایشان همه زنان را بزد تو مرد را بزد شما دو مرد را بزد شما همه مردان را بزد تو زن را

ضَرَبَكُنَّ ضَرَبَنِي ضَرَبَنَا فصل قَبْلُ بَعْدُ فَوْقُ تَحْتُ قُدَّامُ اَمَامُ دُونُ
بزد شما همه زنان را بزد مرا بزد ما را پیش پس زبر زیر فراپیش م فروتر

وَرَاءُ خَلْفُ قُبَالَهُ تُجَاهُ حِذَاءُ اِزَاءُ تِلْقَاءُ كَيْتَ وَكَيْتَ حَيْثُ حَيْثُمَا مَهْمَا
واپس م برابر م م م م چنین و چنین ابجاکه هرجاکه هرچه

كَمْ هُنَا هَاهُنَا هُنَاكَ هُنَالِكَ ثَمَّ قَطُّ اَلْبَتَّةَ اَبَدًا سَرْمَدًا لِمَا لِمَاذَا
چند اینجا م انجا م م هرگز ب همیشه م چونکه از بهر چه

قِبَلَهُ عِنْدَهُ عِنْدِي عِنْدَنَا عِشْرُونَ دِرْهَمًا فَصَاعِدًا لَدَيْهِ وَلَدَيَّ رَجُلٍ
برابر او نزد او نزد من نزد ما بیست درم و زیاده بیش او پیش مرد

لَدَيْكَ لَدَيَّ لَدَيْنَا مَعَهُ مَعَكَ مَعِي مَعَنَا نَحْوَهُ شَطْرَهُ دُونَهُ دُونَكَ دُونِي
پیش تو پیش من پیش ما با او با تو با من با ما سوی او م فروتر او فروتر تو فروتر من

دُونَنَا مِنْ دُونِهِ بَيْنَ الْقَوْمِ وَسْطَ الْقَوْمِ خِلَالَ الْقَوْمِ بَيْنَ اَظْهُرِهِمْ
فروتر ما از غیر او میان مردمان م م میان ایشان

بَيْنَ ظَهْرانَيْهِمْ حَوْلَهُ حَوْلَيْهِ حَوالَيْهِ مِنْ حَوْلِهِ بَيْنَهُ بُرْهَةً ذا هٰذا ذانِ
اين دو مرد · از گرد او · سوی را · گرد او

ذَيْنِ هٰذانِ اُولاءِ هٰؤُلاءِ تا تانِ هاتا هاتي هاتانِ هاتَيْنِ ذِهْ
اين زن · اين دو زن · اينها همه مردان · اين زن

ذي هٰذِهِ هٰذَيْنِ ذاكَ ذٰلِكَ ذانِكَ ذانِّكَ اُولٰئِكَ تِيكَ تِلْكَ تاكَ
آن مرد · آن دو مرد · آنها همه مردان · آن زن · آن دو زن

تانِكَ تانِّكَ تَيْنِكَ اُولاكَ اُولٰئِكَ ها اَنا ذا ها نَحْنُ ذانِ ها نَحْنُ اُولاءِ
آن همه زنان · اينك من مرد · اينكم ما دو مرد · اينكم ما همه مردان

ها اَنا تا ها نَحْنُ تانِ ها نَحْنُ اُولاءِ ها اَنْتَ ذا ها اَنْتُما ذانِ ها اَنْتُمْ اُولاءِ
اينكم من زن · اينكم ما دو زن · اينكم ما همه زنان · اينك تو مرد · اينك شما دو مرد · اينك شما همه مردان

ها اَنْتِ ذِهْ ها اَنْتُما تانِ ها اَنْتُنَّ اُولاءِ ها هُوَ ذا ها هُما ذانِ ها هُمْ اُولاءِ
اينك تو زن · اينك شما دو زن · اينك شما همه زنان · اينك او مرد · اينك ايشان دو مرد · اينك ايشان همه مردان

ها هِيَ تا ها هُما تانِ ها هُنَّ اُولاءِ فصل مَنْ ما الَّذي اللَّذانِ الَّذينَ
اينك او زن · اينك ايشان دو زن · اينك ايشان همه زنان · آنكس · آن چيز · آن مرد · آن دو مرد · آن همه مردان

اَلَّتي اللَّتانِ اللّاتي اللّاتِ اَللَّواتي اللّاءِ اللّائي فصل مَنْ ما اَيُّ اَنّىٰ اَيْنَ
آن زن · آن دو زن · آن همه زنان · كس · چيز · چه چيز · كجا

ولفظ سواء مشترك بين المذكر والمؤنث

اولاء كرو هنا اللفظ مشترك بين المذكر والمؤنث

خود نگاه دار از شير

ذُو مالٍ ذَوا مالٍ ذَوُو مالٍ ذاتُ مالٍ ذَواتا مالٍ ذَواتُ مالٍ اُولُو مالٍ
مرد خداوند مال · دو مرد خداوند مال · همه مردان خداوندان مال · زن خداوند مال · دو زن خداوند مال · زنان خداوندان مال

اُولاتُ مالٍ فصل اَيُّما اَيُّهُمْ اَيَّتُهُما اَيَّتُهُنَّ اَيُّ رَجُلٍ اَيَّةُ امْرَأَةٍ
زنان خداوندان مال · كدام از اين دو مرد · كدام از اين همه مردان · كدام از اين دو زن · كدام از اين همه زنان · كدام مرد · كدام زن

رُوَيْدَ زَيْداً رُوَيْدَكَ زَيْداً رُوَيْدَكُما زَيْداً رُوَيْدَكُمْ زَيْداً رُوَيْدَكِ هِنْداً
مهلت ده زيد را · تو مهلت ده زيد را · هر دو مهلت دهيد زيد را · همه مهلت دهيد زيد را · تو زن مهلت ده هند را

رُوَيْدَكُما هِنْداً رُوَيْدَكُنَّ هِنْداً مَهْلاً عَلىٰ رِسْلِكَ اِلَيْكَ عَلَيْكَ الْاَمْرَ عَنّي
هر شما دو زن مهلت دهيت هند را · شما همه زنان مهلت دهيد هند را · آهسته باش · باهوش باش · دور باش از من · بر كار باش

وَبِالْاَمْرِ عَلَيْكَ بِلْهُ بَلْهَ زَيْداً حَيَّ حَيَّهَلْ هَيْتَ لَكَ هَلُمَّ هَلُمَّ زَيْداً
بگذار زيد را · بشتاب · بيار زمين فلان چيز را · هان زيد را · بيار زيد را

هَيْهاتَ شَتّانَ وَشْكانَ سَرْعانَ صَهْ مَهْ اِيهِ اِيهاً وَيْهاً اِمْضِ
چه دور شد · چه جدا شد · چه زود شد · خاموش باش · بگوي · دور باش

آمِينَ لَعاً قَدْ قَطْ بَجَلْ حَسْبُ دُونَكَ هاكَ هاكُما هاكُمْ هاكِ هاكُما
چنين باد · بر پا خيز · بس · بگير اي مرد · بگيريد شما دو مرد · بگيريد شما همه مردان · بگير اي زن · بگيريد شما دو زن

هاكُنَّ هاءَ هاؤُما هاؤُمْ هاءِ هاؤُما هاؤُنَّ اُفٍّ اَخْ بَخْ بَسْ آهٍ اَوَّهْ
بگيريد شما همه زنان · بگير اي مرد · بگيريد شما دو مرد · بگيريد شما همه مردان · بگير اي زن · بگيريد شما دو زن · كراهت · خوب · درد يافتن · واي

آوهِ آهٍ وَيْ واهاً بَخٍ لِلّهِ أنتَ لِلّهِ أبوك لبّيك وسعديك حنانيك

م عجبا زهی خوش احسنت خدای نگاه دار بهتر تو باد خدای نگاه دار تو باد اجابت باد و نیکبختی باد ترا

بَشَّرَكَ لا دَرَّ دَرُّك لك اللّه حيّاك لك سمعاً وطاعةً حُبّاً وكرامةً

خیرت باد ترا خیرت مباد خدای نگاه دارد ترا نیک باد ترا فرمان بردارم دوستی و گرامی باد ترا

بُؤساً لك خيبةً لك سُحقاً لك تعساً لك سَقياً لك هنيئاً مريئاً أهلاً بك

تنگی باد ترا نومید باد ترا دوری باد ترا هلاک باد ترا برکت باد ترا گوارنده باد ترا

وسهلاً مرحباً بك أجتك تفعل كذا اللّهَ اللّهَ الأسدَ الأسدَ الطريقَ

امان باد ترا و آسانی فراخی باد ترا برانگیز که فلان کار را بترس از خدای بترس از شیر نگاه دار

الطريقَ سبحانَ اللّه معاذَ اللّه عمرَكَ اللّه يمينُ اللّه لَعمرُ اللّه لَعمري لَعمرُك ويحك

راه را پاکا خدای پناه میگیرم بخدای خدای زندگانی دهد ترا سوگندی خورم بخدای سوگند بجان من سوگند بجان تو

ويبك ويلك أولى لك من أجلك من أجله من أجلي من جراك وحده

م [illegible] از بهر تو از بهر او از بهر من از بهر تو تنها او مرد

وحدهما وحدهم وحدها وحدهما وحدهنّ وحدك وحدكما وحدكم

تنها ایشان دو مرد تنها ایشان همه مردان تنها او زن تنها ایشان دو زن تنها ایشان همه زنان تنها تو مرد تنها شما دو مرد تنها شما همه مردان

وحدكِ وحدكما وحدكنّ وحدي وحدنا حسبك جميعاً [illegible] قاطبةً

تنها تو زن تنها شما دو زن تنها شما همه زنان تنها من تنها ما بس است ترا همگان م م

تنها تو زن [illegible] تنها دو زن

طُرّاً كافّةً عامّةً جميعاً كلُّ القوم أنفسُهم الرجلُ نفسُه الرجلان أنفسُهما

م م م م همه مردان م مرد خودش دو مرد خودشان

الرجالُ أنفسُهم المرأةُ نفسُها المرأتان أنفسُهما النساءُ أنفسُهنّ

همه مردان خودشان زن خودش دو زن خودشان همه زنان خودشان

هو بعينه هو هي بعينها هو عينُ الرجل كِلا الرجلين كِلاهما كِليهما

او است خودش درهم من خود او است همانا مرد مرد و مرد م م

كلتا المرأتين كلتيهما كفّةً كفّةً هو جاري بيتَ بيتَ باديَ بدءٍ

هر دو زن م رودیاروی او همسایه من است خانه بخانه پیش از همه

حبّذا الرجلُ لا بُدَّ لا محالةَ لا جَرَمَ لا سيّما [illegible] كيف أنّى [illegible]

چه دوست است مرد چاره نیست م هر آینه خاصه چه چیزات حکونه

سوى نَوْلُكَ أن تفعل كذا جاؤوا فُرادى جاؤوا بأسرهم جاؤوا بآخرةٍ [illegible]

م باید که فلان کار را کنی امدند یگان یگان امدند همه امدند بپس

[illegible] شتّى تترى مِئتا زُهاءَ مائةٍ بُوَيْف قابَ قوسين قِيدَ رمحٍ قيسَ شبرٍ

آمیخته براگنده دمادم یک چند مدت نزدیک صد اندازه دو کمان اندازه نیزه اندازه بدست

[illegible] مثقالُ ذرّةٍ على حِدةٍ على حيالِه اللّهمّ لاهُمَّ

ده کف هم سنگ مورچه تنها گانه برابر او الا یا خدای م

هر که را سرمه ز خاک ره او پاک بود   توتیا در نظر همت او خاک بود

الله مفتح الابواب

الله

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله العلی القوی المتین والصلوة علی النبی
الامی الامین وعلی آله واصحابه الذین شرعوا مناهل
الدین وسلکوا محجة الیقین چنین گوید ناقل این لغات
وقایل این ابیات الحسن بن عبد المؤمن الخوئی احسن الله
عواقبه که روزی از اوقات فراغت بمطالعهٔ جزوی
از لغت منظوم ومعروف بنصاب الصبیان از نتایج بنان
امام بدر الدین ابو نصر فراهی روح الله روحه وطیب
نفسه اتفاق افتاد ودر اعجاز ایجاز آن لطیفه

تأمل رفت داعیهٔ باطن بران جملت باعث گشت
که امتحانی جهت امتحان خاطر جامد وتشحید قریحهٔ
جامد تکلفی نموده شد وقریب پنجاه قطعه ویک دو رباعی
بعدد سیصد وپنجاه بیت بران منوال باوزان مختلف
وقوافی متلون متضمن بعض از الفاظ عرب که بکار
طلبهٔ ادب تواند بود وبتعلم آید واگر چه مختصر آن بزرگ
بغایت مستحسن ومطبوع افتاده است رحمه الله ومنته
این مجموع نیز خالی از فوایدی که مقبول طباع سلیم وافهام مستقیم
خالی نیست شعر گر تو طوبی ای صنم ما نیز هم بو بنیستم

گر تو عاشق بر خود ما عاشق خود نیستیم * وجود بتوفیق
ربانی از تهذیب این ترکیب فراغت یافت و بسند صواب
چنان نمود که این باکوره حدیقه فطنت و صوامع
صدف فکرت را نصیب الصبیان و نیب الصبیان نام
نهاده شد و بالله التوفیق والعون * القطعة الاولی

الله اله رب و رحمن * فرد و واحد و حکیم سبحان
قهار عزیز نور هادی * غفار و دود حی و حنان
قدوس و مهیمن و مصور * سبوح سلام نیز منان
فتاح علیم مالک الملک * جبار جلیل حق و دیان

مبدی و معید و تو والی * قیوم قوی سمیع سلطان
وهاب کریم و رازق است * تواب رحیم خالق جان
ستار رقیب یعنی * پوشنده داور و نگهبان
مذل صمد و صبور باقی * علام علیم غوث برهان
مغنی و غنی مجیب ماجد * نام است صفات پاک یزدان
خضرا فلک ملک فرشته * غبرا است زمین مردم انسان
مصباح چراغ جذوه اخگر * دری ستاره است درفشان
فیء است چو ظل غزاله خورشید * غیم آمد و غیث ابر باران
ریحان سپرغم زهره شکوفه * روضه چمن حدیقه بستان

حلیه است زنان حلیست زیور
حله است لباس حیله دستان
فضه است لجین تبر و عقیان
سیم و زر و زور و زور بهتان
زلت گنه و بهینه تهمت
عهد است زنا و عهد پیمان
راحت کف دست اصبع انگشت
ثغره گو سینه ثغر دندان
دین است جزا و دین وامست
قسطاس عدد حساب میزان
صندید و شمیدع است مهتر

مفعول مفاعلن فعولن

[illegible]

جحمد

جحفل سپه است فیلق هم جند
رهط است گروه صحب یاران
بالکنه چو غایت قصاری
قصوی و نهایت است پایان

فی اسماء النبی صلعم و الفاظ القرآن

زنامهای رسول خدای در قرآن
درین دو بیت ز من بشنو نام یاد بگیر
نبی و امی و عبد و مزمل و نعمت
رسول صادق و رؤف و رحیم نور و نذیر
بشیر و شاهد و داعی و مصطفی و مبین
کریم و رحمت و مدثر و سراج و منیر

في اسماء النبي عليه السلام و الحديث

ز نامهاء نبی که در حدیث آمد ها

نویس خاتم آنکه شمار نا عاشر ها

محمد متوکل نبی و رحمت غیث ها

مقفی احمد عاقب چو ماحی و حاشر ها

في اسماء القرآن

ای ترا در فهم معنی داده حق طبع سلیم ها

هیچ دانی چند باشد نام قرآن عظیم ها

هم کتاب است و کلام هم مبارک هم شفا ها

عهد فرقان و مهیمن حبل بشری و حکیم ها

با ز تبیان و بلاغ و رحمت و ذکر و هدی ها

موعظ نور و بیان است صراط مستقیم ها

في العدد التي فيها آية السجدة

سورهاء که آیت سجده است

اندرو بر شمارم از قرآن

اول اعراف رعد نحل اسرا

مریم و حج بعد ازان فرقان

نمل الم حم است

نجم با انشقاق اقرا و تنزیل

في کلمات امتحن ابراهيم عليه السلام

کلمه خلیل ده آمد اینجا

از کلام این چنین رسید بما

قص شارب سواک استنشاق

مضمضه فرق موی بر سرها

[illegible]

درجد حلق عانه نتف بغل

ختنه و قلم و ظفر استنجا

فی اسماء اعمام النبی علیه السلام

نه عم داشته رسول بزرگوار

یک یک بیت یاد گیر که یک یک فرو شمار

یعنی حارث زبیر مقوم ابولهب

عباس حجل حمزه ابوطالب ضرار

فی اسماء آماء النبی علیه السلام

چهار داشته پیمبر کنیزک ازیدکه

صفیه ماریه ریحانه و دیگر بوکه

قطعه لاخری

شامخ بلند و راسخ ز بیخست پایدار

متن مطا است پشت متین است استوار

حرحر چه باد سخت حرور سموم گرم

چون قسطل و قتام عجاج هیج غبار

غالی گران رخیص فراوان عزیز کم

عالی بلند دان هنا عالی بزرگوار

شاهد گواه حاکم داور قضیه حکم

والی امین باشد حاجب سخن گذار

فوج فریق نفیر و نفر گروه

حی قبیله دوده فصیله بود تبار

مغرم دواج فرش بساط آنکه گسترند

سجف است کله پرده و ستار پرده دار

مجبور زور دیده سرور شادمان

مجهول بیخبر خامل معروف نامدار

وغد و لئیم سفله شحیح و ظنین زفت

مطبخ چو طابخ و مبوقع آمیز وار

مغنی غنی کننده و غنی توانگری

حجر و ستر کشنده و قهار کامکار

سبروت آنک هیچ ندانند سنید سنند

جبر وجی عطا خطیر و کدا حقیر خود

مهلا درنگ می کن عجایم بگو خنده

ایه جبر قلای دیکر و ایها فرو گذار

قطعه اخری

زد دیار رست معونت یاوری

غشم بی دادی حکومت داوری

منقص

صنقبت فد دهقان منصب مرتبه

الاء ولی نعمت بزرگ توی

ناس انس و مردم و اناس هم

شطن دیو انگی جنی پری

برء صحت تندرستی خضد گل

سقم بیماری نحافت لاغری

اخرق آنکس کو نداند هیچ کار

رشک و دمع اشک قربه مشک

زعم بنداری زعامت سروری

فاتحت آغاز فاخر سرفراز

ختم پایان خاتم است انگشتری

قطعة اخری

ضأن است میش معز بز حمل بره

معنوش ... نابره و ... بز بره

ابقع کلاغ پیسه غراب و غداف زاغ

خطاف ... پرستک خفاش شب پره

... ملحه ... میک ... [illegible]

[illegible]

... [illegible] ... ناودان

جلق است ... خالی و مخلاة ... توبره

شکوی است ... کوچک و ... [illegible]

انبان ... جای ... قوصره

قطیس ... مطرقه ... شغوه کارد

منقاش موی چینه و موسی است استره

مد ... رفته و ... گوی

طبان ... کسن و ضحک است مسخره

طرفه شگفت طرف بود منزل قمر

عرقه ... اسب ...

الحوض آبشانه و جار است جای گوگ

معهد ... منزل پل جسر قنطره

قطعة اخری

جمیل است خوب و قبیح است زشت

رمق باقی جان و طبیعت سرشت

حمیم آب گرم است یحموم دود

[illegible]

جماد آنچه نیفزاید و فرع شاخ

نبات هم آنچه می روید و زرع کشت

مشید بناء بر افراشته

خشب چوب طین گل بود لبن خشت

قطعهٔ اخری

قلّه و قنّه سر تپه اما کوه

بلده و بلجه فرجه ابرو

ناظر و حجمه چشم هدب مژه

شعر موی ضفیره دان گیسو

منکب عطف دوش سامعه گوش

[illegible]

کلکل و صدر بلده جوشن

سینه بال و ول عضد بازو

وزر آمد پناه و وزر گناه

ازر پشت است کشح پهلو

ساعد و مرفق است با ما بض

رسغ و وارن و کو زانو

بنیه ترکیب خلط آمیزش

دیدن و دین داب عادت خو

راقی افسون گر و طبیب پزشک

[illegible]

فاکهه میوه است و نامیه نموه

قسب خرما و خوخ شفتالو

حبّ حم دوست و حبّ دانه

جحجاه است مکنسه جارو

برمه و منقع است صیدانه

دیگ سنگین جره است سبو

کُدْ شهر و محله باشد کوی

سوق بازار و حرفه پاره

قطعه اخری

افاده فایده دادن سؤال پرسیدن

محاوره سخن است مجاوبه پاسخ

حظیست دولتی و مفتنی بوطبی رو

[illegible]

لسان

لسان زبان حنک کام وجنه گونه رخ

عظم بزرگی و استخوان عضو اندام

عصب پی است قدم پای ذقن زنخ

رباط رشته خرزه مهره است مهد گهواره

ولید کودک مغور کودی ضبغطی کج

قطعه اخری

وزن سنجیدن عد شمردن عقد بستن فی عقار

عدل جیران صنج شکر و عدد شکر و قر بار

شمامه خار و جمره جمره حاجب ابرو و فرح فوی

قبضه مشت و کنج گشت ظهر پشت و عود بار

[illegible]

نهر جوی و صوّا و حوت ماهی طیر مرغ

ذماء معلّد حجه خمایه عمر معور و جبه عار

طرف چشم و طرف کنار عرف بوی و عرف رسم

ربع بلد ربع دار و ربع یک بخش از چهار

بعل شوهر سنبله خوشه هست مرآة آینه

خوخ میوه پیکمان خرف انجیری باشد نواز

حرث کشت و بذر تخم و شعبه شاخ جذم بیخ

تیه دشت و کرم باغ و ورد گل شوک است خار

اوّل و صیف خریف است و شتا است و ربیع

[illegible]

منجل داس و مون مضبه پشته و حض رنگ عفو غاک

کنشه کنجه و [illegible] رطوب گون کلف غاد

جد بخت جد کوشش نار سنگ جرم

لطف نرمی عنف ضد نرمی عیب و شین عار

مین کذب و ظن گمان و فرقه تهمت ذنب گناه

بین دوری و صیانت و حد کنار احصاء شمار

عین جاسوس و طلیعه پیش رو رایت علم

راکب اسب اشتر سوار و دموج اسب داه وار

وتین انگور سیاه است ملاحی دان سپید

صیف تابستان خریف آمد خزان و شتا زمستان ربیع نوبهار

ریش

قرحه ریش لحیه ریش ...

لحیه اغبر به سواد است مقنع خود دار

فرد تنها صابر و عاقب نخستین پسین

خرت طاق و ظاهره باطن نهان و آشکار

قطعه اخری

غرب است چو ذوذنب خرشید

کیوان زحل است زهره ناهید

باد است رخا رخی فراخی

زجر و اهل است بیم و امید

ید نعمت دست ید نیرو

دایم چو مؤبد است جاوید

هالک سیه است ... و شوخی

سبز اخضر ابیض است اسفید

قطعه نو

غره سپیدی روی نکو چه بود زبان

حنجره نای گلو سحل مقول زبان

سنحله بره مایه خون بیاد کتف

بقل خبز سمید تره و بریان و نان

بلبله جای شراب خله و ترش حرف ناب

زجر باقی آب سنج چو جاری روان

عصبه زده تا جهل چو گروه غلام

ظلّه بود سایه بان خزانه گنجینه دان

عارضه بالای زر چون عتبه آسان

علو زبر سفل زیر نجم ضرغام شیر

باسل مقدم دلیر طاس غیرت توان

قطعه لوی

سخی رادو فرح شاد و وصید سفود شیها

فکه خوش خور نس بز و نطس زیرک نطق گویا

سکره مهنر سکری نیشه نحنی باک انثی نرسان

عرا ضبر غزا قصد و ظلی بی غم جلی پیدا

غضب خشم و عصب پی دان عرق خوی عرق رگ باشد

فینا نفسی قضا کم ... نفس ... [illegible]

سحارا دی شجا اندوه لغب ارزلغب ماندن

طور دارندن بذا خواندن صخب بانک صلا آوا

برا خاک و ثری مثلث برت القنحه دور اذنه

ضنی و بنه مضی روش بهج ماخوش بهی زیبا

جواد اسبی نجیب نجد المعی صایب

غدیر غرتنا دان و نز مست عطر بو یا

خلبه کشتی و زقت پوص زورق کوچک

خلیج اسع اندک از بحر عنقه ساحل دریا

لبوس لبس تنجامه درایس و خلق کهنه

وضیعه پنبه جبه قصب کتان خز دیبا

نفل چون مغنم و غنم و غنیمت هست و ان برده

سلب ملبوس جنگ آور ... [illegible]

ثعل دخت صوان تخت که بندند اندر وجامه

قماش خانه را عون نخیل است نضد کاله

نمیع المع ملمع شعر معانق دست در گردن

شبیه وشبه مانند وصف و ضد ناهمتا

فلاة مهمه و دیمومه و موماة در اوبه

ترمون

تنوفه مهلکه تیما بیابان نشست چون بیدا

قطعة الاخرى

اصعفا قمع جمع بود سخت زور

حراه زن و طفل بچه مرد مرد

صبوه بود میل صبا باد شرق

غفوه خواب آمد الکسل خورد

طلمت

ظلمت ضو تیرگی و روشنی

سخت سخین گرم شیم آب سرد

قدح نکوهش بود و قدح تیر

نقم ونقم زانکه خشم قند غرد

نعی دعا راندن خواندن بود

مخضب بود رنگ زدن و مخضد گرد

فیء غنیمت بود و سهم تخش

نصدنه و هیج است چو صلح و نبرد

روح بود راحت روح است جان

سقم نصب رنج جوی جست درد

عارض عنبین ابر بود عین چشم

مبیع و ربح است صبا باد کره

اشرف برتر رفت همانا شد بلند

جاوز بگذشت سطا حمله کرد

قطعه [illegible]

رجل است پا و رأس سر منهج کبد جان جگر

نطفه منی نفس جسد تن وسیع حیوان جانور

لذت مزه خوبت بزه هفوت خطا دهشت حیا

منحت عطا محنت بلا طلعت لقا رحلت سفر

تعصار

تعصار گرده بند خیتام انگشت حلق انگشتری

رضراض حصباء سنگها ریزه بود جوهر گوهر

یلمق قبا معطف ردا کم آستین ذیل دامنه

صدر بر ابط حو غرز بغل است بطانه آستر

حره زن آزاده حر مرد است حبلی حامله

مردان سنگ و حوض جمع امرد بود مرد اشجر

آمر است او را ست اجرا اندر فرمان بود

آجر است مزد آجر خشت آخر پسین آخر دیگر

عبره اسیر سنگی چشم عبرت پند غبارت رنگ دان

ذنب دم است آب خوش عذب و دو شنل یسار گم

وادی است رود دجله شط ماء و فاید ابد

انتم شما و لم چرا ایان کی این کجا

هل هست بل آری و لو لولا اگر الا مگر

القاب اعراب عرب اهل چهار اندر سخن

نصب است فتحه و رفع ضمه جر کسر و وقف گیری

اسباب منع صرف را خواهی دانی هست نه

گر گوش داری ای پسر یک یک بگویم سربسر

عدل صفت تأنیث ترکیب است جمع معرفه

[illegible]

قطعة الواحد

قطعة الأولى

چون مجانا مجامله است آزرم

شیمه خوی و بذی بود بی شرم

ثلب سخن است رضو باشد پست

خشن آمد درشت لین نرم

یومشق

جار همسایه است دار سرای

اوی قونشی

حر گرمی و حار باشد گرم

اسی اسیلکر

قطعة الأولى

وصل داد پیوند گاه ارب اندام

وصل پیوستن و بر بدن صرم

معلوم المعنی کسمک اولشمق

حافر قرن سم سرو بوق الیه وصر جست دنبه جرم گند

قیرق بوینز طبنق

[illegible]

ثناء مدحت مجو آفرین تعریف است
تحیت است جزای تحیت اسم سلام
صلوة هست نماز صلاة بخشش‌ها
امام پیش ورا خلف مقتدی است امام
قتات دیوغ نان بتات توشه چو زاد
طبیخ خوردنی و لمظه پاره ز طعام
قدیر پخته دیگ و خمیط بریانی
سمیط روز نضیج و انیض پخته خام
شمول قهوه و صهبا خندریس کمیت

[illegible]

سعد

حمول بارکش کسعه خر بعیر شتر
جموح سرکش شهل و سلس چه بشد رام
قنات رمح بود نیزه سنان سر او
حسام تیغ برنده قراب غمد نیام
قنیص سانح بارح قعید ناطح صید
حباله و شرک و شص فخ کفه چه دام
ضحی است چاشتگه و صبح بام بارحه دوش
فلق سپیده روز غسق زنزه شام

قطعه اخری

ضمیر نیکی ضمیر آگاه است ملک شاهی ملک شهنشاه است

حله و منزل است مغنی جای ∴ مسلک و مرصد و نهج راه است

سجل و دلو قربه لو آب ∴ چون جموم و رکیه رسن چاه است

طول فضل و طویل هست دراز ∴ قزم و قمء قصیر کوتاه است

سحره تحجید لبن مکث درنگ ∴ بغته و بیغه و فجاءه ناگاه است

مربط اصطبل و اسطوانه ستون ∴ مرقب منظره نظرگاه است

منتصف نیمه است سلخ آخر ∴ لیله شب غره اول ماه است

قطعه دلوی

تخت آمد بجای رکوه و قرن گذرند ∴ بضاعه مایه بضع است فرج بضع چه اند

چو صفح عفو و غفر و رحمت آمرزش ∴ صفد چو غل چو قید و وثاق جامعه بند

اثر خبر اسطوره چو افسانه ∴ حکایت است سمر داستان موعظه پند

طراز نیز علم دان زبرج آرایش ∴ نطاق منطقه باشد کمر حریر پرند

اخیذ اسیر چو عانی طلیق گشاده ∴ قریح خسته قرح ریش غمی عمید نژند

قتد خیار شقا قار خلفه وزکار است ∴ چو خردل است سپندان حرمل است سپند

علیم عالم ضد جهول جاهل نادان ∴ سفیه بی خرد است فقیه دانشمند

شریف صدر بزرگ و لطیفه نیکو کار ∴ وضیع خسیس فرومایه رفیع بلند

وکیل کارگزار قبول پذیرفتن ∴ الیه و قسم حلف و یمین سوگند

لعل بود که بود لیت کاشکی بودن ∴ اجل بلی چو نعم کیف چون بود کم چند جحب

و توزه زره و نثره و دلاص زره ∴ جفیر ترکش قوس کمان وهق کمند

قلاذ

خداع خدعه فریب جلب و شکیب ∴ فراق هجر دوری وصال وصلت پیوند

قطعهٔ لوی

وَجَل ترس خجل شرمسار باشد ، فتی برنا و صوقل پیر باشد

سَبُع دد کلب سگ سنّور گربه ، طریده چون قنص نخجیر باشد

کنانه تیردان نصل پیکان ، قصب نی قذّه و پر تیر باشد

نصاب اصل و عنان جار گویند ، نصیب و حظ قسمت تیر باشد

رواق ایوان بیوت خانه‌ها و ضفن ، رحج در سلسله زنجیر باشد

جود دلو و سماء و چشمه و چاه ، ذنوب حبل تیغ باید باشد

بَصَل چون عنصل و کرّاث با ثوم ، پیاز گندنا و سیر باشد

ارز و رز مخ و جو رسل با هم ، برنج و انگبین و شیر باشد

رطب خرما و توعُناب سنجد ، عنب انگور تین انجیر باشد

قطعهٔ لوی

قطعهٔ دالی

شیء چیز اسم اسم نام بود ، ذات نفس مرام کام بود

چشمه و ابر کوه دوات زره ، عین غین قاف نون لام بود

اب چو بابا است باب در بلد ، والده هم چو ام مام بود

بکره و غدوه بامداد شفق ، شرق و غرب وقت شام بود

بهو صفه است سمک چرخ و سقف ، سدّه درگاه سطح بام بود

قصّه افسانه است احدوثه ، چون حدیث قصص کلام بود

نیّران آفتاب ماه هلال ، مه نو بدر ماه تام بود

اهبه باشد عتاد ادات آلت ، سانح است فراخ کام بود

خطوه گام خطیئه ضد صواب ، ذلّه خواری ذلول رام بود

قطعهٔ ولای

چو حمد و محمدت و اثنا مدح بستودن

هجاء طعن اهاجی مذمت بود نکوهیدن

درایت است شعور و عثور دانستن

فراز بحث تصفح شمر بژوهیدن

سعایت است وشایت چو غمز سعی بناب

حذار خوف خطر ترس هراس لبسیدن

تامل است تدبر و رویت اندیشه

تجرع است بآهستگی بنوشیدن

خمیس فیلق بعدم کتیبه جمع سپاه

قتال ایشان قتال جنگ جنین چو ستیزیدن

سن الله

قطعهٔ لای

سن است خرس و اضحو دندان فم دهن

جثمان جرم عرض چو حو با بوها بدن

شبان شرخ صبیه جوانان کودکان

اشمط دو موی قنفرش شهله بیره زن

مجدود نیک بخت ودود واسع دوست دار

عنقود خوشه باشد سقود باب زن

دحاض جامه شوی مغنی سرود گوی

قبتق درود گر بود چوب سا سفن

قمقام بحر لجه میان دفاع موج

[illegible]

بدره ده هزار باشد قنطار چل هزار

اوقیه چهل درم بود و رطل نیم من

جوهر بخود بپاید بدیگری عرض

نوع است جنس کونه بود اسلوب ضرب فن

البس بپوش البث بمان صتهلد بیا

اشرب بنوش کل بخور و اضرب بزن

مرجل تو ید مطبخ کفگیر غلی جوش

حم رفاش است خانه و حم خابه است دون

دوحه درخت غصن درخت است شاخ تر

فسطاط شادروان بود درنس و سکره کلات

قریه است ضیعه دیه عطن جای بود وطن

قله سبوی خمر صنم سبوی سبز

سراج چراغدان بود شمعه لگن

مرقاة نردبان حنیة بود کمان

برطاس جوره غرض هدف است دو سبد مجن

کسوه لباس طمر کهن دان قشیب نو

اکلیل تاج کمه کله درع پیرهن

زرزور سار جادر مرغ و شکار کن

قینه کنیز مطربه رقاص پای کوب

مُدمن شراب خوره و زمّار نای زن

قطعه دلای

جمل شتر و شتر ناقه ماده نقض نزار

شمله بز روست طلیح مانده زبار

شماد دود ده و بلجه بیشتر زجهد

هنید و هند صد است دویست غیر هزار

کیام بند دهان عقال زانو بند

جوهو جو است عمادی و حنین نسع نوار

هویه هست هوید اولیه بچسما کند

حِتّ نتّ برس فطام و زمام مهد و مهاد

قبیل بیش گرو هیبت بیان دیگر

دروند مهل دو وکالبد هات بیار

قطعه دلای

صعب دشوار بید آسانی

محل قحط است خصب ارزانی

جنه تن شدق گوشه دهن است

جون جبین نیمه زیبانی

ضیفه مردار ضیف بی داوی

ضیفه تدریس است خفیه نهانی

صنف یک گونه صنف نابستان

ضیف مهمان ضیافه مهمانی غلّه واں تشنگی و علت رنج چون دقامت دعت تن آسانی

راحت ایذا رنج آسایش، انزعاج قلق بیتابی

عید جشن است عود برگشتن، ما نجو اضحیه هدی قربانی

برد سرما برد برد نکو گل، وحل گل خمط است بادلی

داهی و کتبت و ذکی زیرک، ذهن فهم و غباوه نادانی

اثم جرم و جناح زلت گناه، خاطی و اصل مجرم است چون جانی

ندحه حرف ندیم همکاسه، ندبه خوندن ندم پشیمانی

قطعه اخری

ذیل بود دامن ردن آستین، فروه و سنجاب فنک پوستین

معدلت جور داد ستم، ظغن سفر کرده ضغن است کین

طعمه خورش مخلب چنگال مرغ، زقه بود چینه غضن چیست چین

لبد

لبد نمد زین ثفر جذبه چیست، باردم و پالنگ و سیخ زین

خل بود سرکه و خل است دوست، فرسبند زدن وان ضرب انگبین

غمض غنودن بدو چشم لبب، غمر چو نادان فطن دوربین

جوف درون است سما آسمان، وسط میان سامره روی زمین

قطعه اخری

خرثیست متاع سوق بازار، عقیان زر و مشتری خریدار

جلباب ردا و مرط چادر، دنیه کله عمامه دستار
کلاه

سربال چو مجع سراویل، پیراهن مقنعه است شلوار

معلاق سموط چیست فتراک، تنگ است حزام مقود افسار

اعقد سگ و شبل بچه شیر، فهد ضبع است یوز کفتار

قلت کمی و کمی ورا اود · طبیب است خوش گشنیز بسیار
حجر است چو سنگ حجره سوراخ · فجر است حرام و میته مردار
غدر است دو بدنا طلوق تک · جری خبب است سیر رفتار

قطعه لآلی

اذن گوش و اذن دستوری اذان بانگ نماز
مسکنت بیچارگی سائل گدا حاجت نیاز
فقر خالی ز رفق ندم فقر درویشی بود
غور غایط جای پست امن چو بلا بود فراز
ما سعد و عرش خیض جای بر سید کرک
دب خرس ثعلب و خنزیر روباه و گراز

نهد اسبی

نهد اسبی دان بلند و سلهب شد گامزن
ضامر و سلهب چو شد خوب اسب باریک دراز
عزم دل بر کار بستن حزم هشیاری و جهد
کوشش است و ... بخشش شب پری حرص آز

قطعه لآلی

صبی کودک بود بالغ رسیده · چو با قد طاد وان سبک دمیده
بقا پاینده گی ابقا است آزرم · انیس آرام دل شادی رمیده
جلا آوارگی فرقت جدایی · مقیم مطمئن است آرمیده
رزیت رنج بؤس و شده سختی · ترح غم ممتحن محنت رسیده
نجار و نجر محتد اصل مردم · سجیه خوی مجبول آفریده

قطعه اولی

سوار دست اکو نحس وا بیضه زرد درهم درم

بچه زر دی نیک است باره ناقص چوزا ابلیس کم

چون از تیزاست [illegible] جفل [illegible] ترش [illegible]

کذب [illegible] حزن هم چون [illegible] غم

صدق صداقت راستی وود محبت دوستی

[illegible] است بغضا دشمنی ضیم است چون علوی ستم

صلو است شیرینی [illegible] بشاعت ناخوشی سلوی [illegible] بلا

سلوی [illegible] بلا [illegible] اجم درزم

زرب [illegible] ذباب [illegible] دان ذکر

قطعه اولی

بذر کشتن حصاد خصد درو خنطه است شعیر گندم جو

قرض وام و فریه شو نود نخله دعوی ندیب جوزمان کرو

ذروه بالا حضیض [illegible] کوه نجوه جای بلند غار تکو

[illegible] چون شعاع آفتاب را پرتو

[illegible] عشق [illegible] چون ظرف [illegible]

قطعه اولی

شریعت است ره دین املوکیش بغاد دوری و من بعد قبل از پس پیش

صعلیه گافه و غلام خصاصه درویشی خلیل عایل و عانی و مقتنی درویش

حبیب [illegible] نور [illegible] رفیق یار قریب و حمیم اقرب خویش

محذره [illegible] بهایم است چو عجما ستور [illegible]

قطعهٔ اخری

نخبه و مصطفی است برگزیده ، مرتضی و رضا پسندیده

رحم بخشیدن و رحم خویشی ، رجم راندن رجیم نفرین

قطن پنبه مقص ابریشم ، عهن منفوش پشم واهیل

زند عضو است عطر ابجم بوی ، آتش آید ز زند کوبیده

بحر است و بحیره دریای ، حدقه چون سیاههٔ دیده

خرج خرج است نقد بگزیده ، ملتقط چون لقط لقیط برچیده

شنعت صاع است وسق چار ز صاع ، مدّ معدود بود سنجیده

قطعهٔ دیگر

عتاب است خشم و دلال است ناز ، سریر است کرسی سرّ است راز

کبر دان بزرگی صغر کوچکی ، عریض است پهن و مطول دراز

خبث

خبث ریم آهن برد است سار و ، جرز است پوله و مقراض گاز

[illegible] ، غبی کمره است و غنی بی نیاز

بدرست است شبر ذراع است گز ، جو مکیال پیمانه و باج باز

قطعهٔ اخری

تن [illegible] ، قطر ور جا گراه مجره است کهکشان

کوکدی جا جیلد بولد

اولی و عاجل است معاش این جهان و ولی ، دار السلام نام بهشت آجل آن جهان

ارش انتعاش قاعل جوشن چو بدرع کو نکر ، درمنه ز [illegible] صید است آشنان

نجد نجید سخت دلیر و جسور جست ، فارسی باشد حارس چو پاسبان

امر و مثال حکم چو فرمان شاه کار ، توقیع دان علامت سلطان رقم

حافی برهنه پای حفی مهربان تنم ، جافی جفا کننده و خافی بود نهان

نبت الکروم باده ابو شابل شروه / ضبغن طفیلی است مضیف است میزبان

في اسماء سهام الميسر

عرب راست ده تیر هنگام میسر / بترتیب بشنو ایا مرد عاقل

چو فذ است توأم رقیب است ثالث / حلس است رابع نافس پس آنگاه مسبل

اول ثانی رابع خامس سادس

معلی است هفتم سفیح است هشتم / منیح [illegible] وغد است سافل

في اسماء اجنحة الطير

بود مرغ را بیست پر [illegible] / بترتیب برخوان یکی یکی یکر

قوادم بود چار و مناکب همانه / اباهر خوافی کلی [illegible]

درت [illegible] درت درت درت

في اسماء ليالي الشهر

مهی هست سی روز هر پنجش را / نهاد نامی بخوان باخر

غرر چون گذاری نفل را شماری / تسع چون برآید عشر گشت حاضر

زبیض و درع چون گذشتی ظلم دان / حنادس دآدی و محاق است آخر

في اسماء البروج

في اسماء البروج

زبرج اگر بپرسی بتو شرح گویم / حمل است ثور جوزا سرطان [illegible]

زکما زود و عقرب کمان جدی تکذ آنکه / چو دلو و دیگر رسید و شو زحوت [illegible]

في اسماء الشهور بالعربية

چه محرم صفر آید پس آن / دو ربیع و دو جمادی است حقیقت نه مجاز

[illegible] شوال / ذو القعده و ذو الحجه بود آخر سال

في اسماء الشهور بالسريانية

آذر نیسان ایار است حزیران تموز / آب ایلول و تشرین دو و کانون شباط

في اسماء ايام العجوز

هست ایام عجوز ای سرور و دانا سبعه تو / [illegible]

زآخر ماه شباط از اول آذر چار

آذر آینک اولندن [illegible] کون

صن صنبر است و بر امر است و مؤتمر

مطفی الجمر است مکفی الظعن معلم در شمار

سادس

در وفق چهار اندر چهار

٨	١١	١٤	١
١٣	٢	٧	١٢
٣	١٦	٩	٦
١٠	٥	٤	١٥

بکن بشنو وفق چهار اندر چهار ، بنظم نادر و لفظی چو لؤلؤ ء عمان

خدا و احد شمار ماه بی نقصان ، برادران که محو بهای لبنان

بروج کوکب سیاره فلک مهره نرد ، شمار فصل که نزد شوم دار آن

جهات اوج شناسی مراج ار شمار ، دو صف بیاز شطرنج قسم زوج بدان

بکبیر نیم ماه فصول سال آنگاه ، اصابع کف ایام عید باقربان

بیاد کیر لفظ حسام این معنی ، بفهم کوش که فهم است زینت انسان

نسخه معجون اسقف

ترید فلفل سیاه قاقله سقمونیا ، کمیر یک مثقال از یک اکر سازی دوا

از از از از از

نیم مثقال شب سبز و زنجبیل ، با قرنفل دار چینی آمله جوز و نوا

واز شکر و مغز و قند جمع کن با این همه ، با عسل محمود اسقف ساز اگر باید ترا

رباعی

انصاف ببر آورده خاده باشد ، پیر سیدن بیماری ... باشد

... ... بیاد کرد ، شید مهتری سیاده باشد

قطعه لازم

زنیت آمد ضمیر اندیشه ، فکرت است شوق خاطر

شیخ و عید شوال گشت ، ابتدا اول انتها آخر

قطعه لازم

شهاب کوکب نجم است اخر ، چو مغرب باختر شرق است خاور

مشرق

اریکه تخت باشد انکه بیش ، عذاد افادان تاج افسر

بلاد میش

قعاد و عرش زوج حاجز ، حلید سند و زوج است شوهر

اخ و اخت عم و خال معروف ، چو ابن آمد پسر بنت است دختر

خلیل و خدن دوست و لی دوست ، لال همزاده کفو آمد برابر

ورق سیم و رق [illegible] نرس ، فضه [illegible] عسجد و عین و ذهب زر

حدید آمد [illegible] هست سنگی ، [illegible] زر گر

بیاض و طرس [illegible] ، کتاب [illegible] قط [illegible]

صو[illegible] ضبادم [illegible] ، [illegible] و لیث [illegible] غضنفر

عطا بخشش [illegible] ، و عاظر [illegible] جرب گر

ظفر پیروزی و ظفر است ناخن ، عنق چون جید گردن جند لشکر

جلب بردن حلب دوشیدن شیر ، ید دستست و ندانم ندیم سر

همی کرد

[illegible] شمس است دو عین ، [illegible] ست و باران [illegible] ابر

سگ باشد [illegible] ، [illegible] بحر و ان [illegible] شکر

منیه [illegible] ، [illegible]

[illegible] یقین خاک است آب و باد و آذر

[illegible] فغفور و قیصر

[illegible] اقلیم کشور

حریر آواز رحل و تخت خامه ، ضریر اعمی و اطروش و اصم کر

فنا پیش سرا ساحت میانش ، زناخ البیت باشد خانه را در

[illegible] شاعر از معنیست ساحر ، زهی قادر سبحان الله اکبر

فی ختم الکتاب بعنایة الوهاب

آغاز حکایتم بانجام رسید چون از غم اندوه بآرام رسید

این نامه که حاجتش باقی باد المنة لله که باتمام رسید

یوم السبت فی الیوم الخامس عشر شهر ربیع الآخر

صاحبه ننه بن احمد

دل در سواد زلف تو ماوا گرفت و گفت

درویش مرا بجا که نه آمد سرای اوست

جلی

خا خب خج خذ خر خس خش خص خض خط خع خغ خف

حاجی

شا شب شج شذ شر شس شش شص شض شط شع شف

غا غب غج غذ غر غس غش غص غض غط غع غغ غف

فا فب فج فذ

فا فاف

ترقاو عزیمی ...

یا رب مطا ها ها ها

ها هانه ... اولن رو

اوج اوتقد برا اولتوز بیله بر اولور

بو ایتهای بن اساز اولور

... عمی

رمضانك اون الی سی

بارم طاش اوستنه بدکور

کلدی هو

صعوبت

بسم الله الرحمن الرحیم

نوری سفوت تنا وحرت

وز ... نی شوکبید کناه دمبدمش کراز تجر رواق روبغیرود فلمش

کشم زوت تو بر جوب جامه ا پرخون

که مرکز ... ه بنان شد جنین بود علمش

ای ... ایام ... روکه ... بونت مبارکه بار

سن ... کتاب ترکی و موضع سطر حطات ورقی اولدر

سن ... کتاب ترکی و موضع سطر حطات ورقی اولدر

سن ... سن ... کتاب ترکی و موضع سطر حطات ورقی اولدر

سن بکری ... سوبدر اقدم

سن بکری کتابه ترکی

بکان عزنی ... یابیر ... فاتوق ... ده ... ۱ ... الده ...

درچشم من نیامد و خود ملک او درعرصهٔ نگنجد و تقلید عنصری

اوج اوج اوج آتر بیراو تور

جهان نه آدم اولن بیغ اولن
آنکچون بیغ اولن آدم واولن

سنی سوددوکمه انجمه شاهم سوزلرخوب اولانی پادشاهم

دیدی عالم که بی غم نباشد اگر باشد بنی آدم نباشد

اثار را این قدر چه شهرت می باید کرد

۱۵۰